

BRĪVĀ LATVIJA

ISNN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2020. gada 25. – 31. augusts

Nr. 32 (1642)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Rīgas pīlī sumina Valsts augstākā apbalvojuma saņēmējus

Valsts prezidents Egils Levits un Ordeņu kapituls 2020. gada 23. aprīlī nolēma par īpašiem nopelniem Latvijas neatkarības atjaunošanas periodā, sekmējot Latvijas Tautas frontes uzvaru 1990. gada 18. marta Augstākās Padomes vēlēšanās un Augstākās Padomes balsojumu 1990. gada 4. maijā par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu, kā arī par īpašiem nopelniem Latvijas Trešās Atmodas notikumu dokumentēšanā apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeni un iecelt par Triju Zvaigžņu ordena komandieriem mūsu tautiešus – bijušo Latvijas Tautas frontes Informācijas centra un Augstākās Padomes Preses centra darbinieci, juridisko eksperti Inesi Birznieci; bijušo Latvijas Tautas frontes Informācijas centra vadītājas vietnieku un Augstākās Padomes Preses centra vadītājas vietnieku, žurnālistu Paulu Aleksandru Raudsepu; bijušo Latvijas Tautas frontes Informācijas centra darbinieku, žurnālistu, mūsu pastāvīgo politisko komentētāju Kārli Streipu, kā arī bijušo Latvijas Tautas frontes Vēlēšanu centra darbinieku, tiesību zinātnu ekspertu un Publisko tiesību institūta direktori Arvīdu Dravnieku.

Par Triju Zvaigžņu ordena virsnieci iecelta bijusi Latvijas Tautas

Latvijas Valsts prezidents Egils Levits kopā ar mūsu izcilajiem tautiešiem (no kreisās) Māru Sīmanī, Kārli Streipu, Inesi Birznieci un Paulu Raudsepu // Foto: Ilmārs Znotiņš

frontes Informācijas centra darbiniece, strategiskās plānošanas speciāliste Māra Sīmane.

Kārli Streips šo savas dzīves nozīmīgo dienu atceras:

"Ceremonija bija ļoti skaista. Sākam ar valsts himnas dziedāšanu, un šoreiz, atšķirībā no citām reizēm, kamola kakla nebija. Sekoja brīnišķīgā dziedātāja Dauvana Kalnīņa dziesma, kuŗu pavadija klavieres, kontrabass un bungas. Tālāk klātesošos uzrunāja Valsts prezidents: "Sai datumā pirms 29. gadiem mūsu valsts pilnā apjomā atjaunoja savu ne-

atkarību. 4. maijā tautas vairākuma vārdā pieņemtā Neatkarības deklarācija uzsāka neatkarības atgūšanas ceļu uz valstiskās ne-patrakutības pamata. Bet 21. augustā Latvijas valsts konstitucionālā identitāte tika pilnībā atjaunota tiesiskajā un sociālajā reālītē. Mūsu valsts atgriezās starptautiskajā kopienā, un mēs varējam sākt Latvijas atjaunošanas darbu."

Un tad pasākuma vadītājs, Jauņā Rīgas teātra aktieris Kaspars Znotiņš, man par lielu pārsteigumu un prieku, nolasīja frag-

mentu no manām atmiņām:

"Tautas fronti atceros ar vislielāko pateicību. Ar vislielāko bijību uztvēru frontes laudis. Piedalījos frontes valdes sēdēs. Man katrai mēnesi trešajā stāvā sa-maksāja par padarīto, un es pa taisno devos uz pirmo stāvu un naudu ziedoju frontei atpakaļ. Teicu, varbūt var vienkārši nemaksāt. Nē, kārtībā jābūt! Paldies Latvijas Tautas frontei! Bez tās diez vai tauta būtu bijusi spējīga panākt valsts neatkarību, un ar tās palīdzību kļuvu nudien par lepnu un patriotisku latvieti. (...) Un tajā dienā, kad Augstākā padome pieņema neatkarības deklarāciju, mans uzdevums bija tulkoši notiekošo lielam pulkam ārvalstu žurnālistu. Kad sākās balsošana, jo tuvak tika vajadzīgam skaitam, jo ciešāk es ieskatījos grīdsegā, jo zināju – ja ar kādu sa-skatišos, tad būs jāraud. Pēc balsojuma iegājām plēnārsēdes zālē, kur visi dziedāja "Dievs, svēti Latviju!" Izņemot mani. Es biju rau-doša nelaimes čupiņa, tik aizku-stinošs tas brīdis bija. Šodien esmu vēl lepnāks un patriotiskāks latvietis nekā biju Tautas frontes laikā."

No visas sirds sveicam mūsu cienījamos tautiešus! Lai spēks un spars turpinot strādāt Latvijai!

Brīvības celš Baltkrievijai

Valsts prezidents kopā ar Romualdu Ražuku un Sarmīt Ēlerti Brīvības kēdē // Foto: Ilmārs Znotiņš

Cilvēku kēdē, kas 23.augustā bija izveidota Rīgā Baltkrievijas atbalstam, sapulcējušies apmēram 400 cilvēki. Pasākumu apmeklēja arī Valsts prezidents Egils Levits (attēlā). Viņš teica: "Es pats pirms 31 gada piedalījos *Baltijas celā*, un mēs toreiz labi apzinājāmies un sapratām, ko nozīmēja atbalsts ārpus Latvijas mūsu neatkarības un demokrati-

Atbalsta akcija Piedrujā // Foto: Dzintra Geka

jas kustībai. Es domāju, ka tas ir mūsu pienākums kā pilsoniskai un brīvai sabiedrībai atbalstīt arī Baltkrievijas tautas prasības pēc neatkarīgas, brīvas un demokratiskas Baltkrievijas. Mūsu kustība tolaik uzvarēja, un mēs ceram, ka arī Baltkrievijas demokrātiskā kustība sasniedgs savus mērķus."

Cilvēku kēdē piedalījās dažāda

vecuma cilvēki, kā arī vairāki politiķi. Atbalsta kēdes dalībniekiem rokās ir baltisarkanbaltais Baltkrievijas karogs, kā arī Latvijas, Lietuvas un Igaunijas karogi. Kēdes noslēgumā pie Latvijas Tautas Frontes mūzeja cilvēkiem rokās ir liels Baltkrievijas karogs, kurš stiepjās visas Vecpilsētas ielas garumā. Uz akciju bija ie-radušies dažāda gadagājuma cilvēki gan jauni, gan veci, ar

bērniem un bez bērniem. Valdīja patriotisks noskanojums, daudziem rokās ir Baltijas valstu un arī Baltkrievijas opozīcijas karogi. Cilvēki bija tērpušies balti sarkanās drēbēs, un jaunieši baltos tērpos bija izveidojuši karogu goda sardzi pie Brīvības piemi-nekla. Atbalsta akcija tika sarīkota arī Krāslavas novada Piedrujā.

(Vairāk lasiet 5. un 6. lpp.)

Numura intervijā – Mārtiņš Andersons, PBLA un ALA vicepreiķssēdis

2. lpp.

21. un 23.
augusts
Latvijas
vēsturē

5. lpp.

Degpunktā –
Baltkrievija

6. lpp.

Kā top
Covid-19
vakcīna
Latvijā?

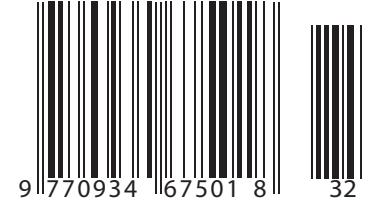
7. – 8. lpp.

Trimdas
rokmužika

10. lpp.

Īrijas latvieši,
nāciet pulkā!

11. lpp.

„Rīgā es uzlādēju savas garīgās baterijas”

PBLA un ALAs valdes priekšsēža vietnieks Mārtiņš Andersons intervijā Ligitai Kovtunai

Tev ir daudz atbildigu sabiedrisko pienākumu ārzemju latviešu organizācijās – PBLA un ALAs vicepriekšsēdis, Ziemelkalifornijas Latviešu apvienības priekšsēdis un vēl Latvijas Universitātes fonda valdes loceklis. Tātad tici šo organizāciju nepieciešamībai un nākotnei, ja tajās ieguldīti daudz sava laika?

Protams! It visām latviešu organizācijām, ne tikai tevis iepriekš nosauktajām, bet arī Austrālijas un Jaunzēlandes, Kanadas, Eiropas u. c., ir milzīga loma tautiesu dzīvē ārpus Latvijas. Un tā kļūst vēl jo liejāka, nemot vērā to, ka Latvijas pavalstnieku skaits ārzemēs ir sasniedzis 370 tūkstošus. Vēsturiskā loma – saglabāt un attīstīt latviskumu ārpus dzimtenes un iestāties par Latvijas neatkarību, izmantojot visas iespējas – atbalstu, protesta akcijas, tautas diplomātiju utt. – ir paveikta godam. Latvieši pasaule ir cītīgi darbojušies, gan aizstāvot Latvijas brīvvalsts ideju, gan palīdzot īstenot ieštāšanos NATO, ANO, Eiropas Savienibā. Un nu darbs turpinās, aizstāvot un attīstot demokratijas principus, stiprinot drošības jomu un, protams, turpinot vēsturisko, kultūras un izglītības misiju. Šābriža apstākļos ir vajadzīgas organizācijas, kas ir sadarbības partneri starp valdību un mītnes zemju tautiešiem, organizācijas, kas uzsklausītu un vienotu pasaule izkaisītos latviešus. Un otrādi – lai palīdzētu Latvijas valdībai īstenot to politiku, kas saistās ar diasporu.

Kas attiecas uz Latvijas Universitātes fondu, izjūtu savu lomu tajā kā senču tradiciju turpinātājs, jo vairāki manas dzimtas pārstāvji ir bijuši ne vien LU absolventi, bet arī aktīvi atbalstītāji.

Tavos senčos ir arī Latvijas Valsts prezidents (1927 – 1930) Gustavs Zemgals, vīrs, kas pasludināja Latvijas valsti 1918. gada 18. novembrī. Kad un kā tu, Amerikā dzimis bērns, par to uzzināji?

Grūti pateikt, kad, – es ar šo faktu īstenībā uzaugu. Mūsu mājā pie sienas bija vēsturiskais valsts dibināšanas foto, ik gadu, svinot 18. novembri, tika pie minēta Gustava Zemgala loma, arī priekšdarbos, kas tika veikti, lai šis nozīmīgais brīdis pienāktu. Jāteic gan, ka ģimenes lokā viņš tika dēvēts par Dadiņu. Kad biju vēl mazs, man stāstīja, ka abi esam pastarīši savās ģimenēs... Gustavs Zemgals ir manas mātes vecēvs, un mamma viņu vēl pieredzēja. Kad viņa piedzima, 1936. gadā, vecēvs savai pirmajai mazmeitiņai uzdāvināja latviešu tautastēru mazas meitenītes izmērā, kas joprojām glabājas mūsu ģimenes archīvos. Dāvanā bija vēl arī kaut kas gluži praktisks – Kuznecova porcelāna servīze, no kurās daži elementi vēl ir saglabājušies. Bēgļu gaitās tās kāda daļa tika panemta lidzi, daļa glabājās pie radiem Latvijā.

Nu, bet 50 gados, protams, šīs tas saplisis...

Tu runā skaistā, pareizā latviešu valodā – droši viens ir vecmāmiņas nopolns?

Paldies! Pats gan tā nejūtos, raugu „slēpt” galotnes, jo baidos kaut ko aplam pateikt. Varbūt tāpēc man ir sacījuši, ka es runājot ventīnu izloksnē. Gimenes valoda, bez šaubām, bija latviešu, mājās valdīja latviešu pasaule, bet aiz durvīm, saprotams, bija Amerika. Esmu loti pateicīgs vecmāmiņai, ka viņa iesaistījās mūsu, visu trīs brāļu audzināšanā. Kas attiecas uz maniem brāļiem Pēteri un Filipu, notika tāda savdabīga sacensība mūsu starpā. Protī, tā kā mani vecāki runāja vairākās valodās, tēvs četrās, mamma – sešās, brāļi valodas treniņa nolūkā ar vecākiem sarunājās franciski. Es to nevarēju paciest, jo man, jaunākajam brālim, likās, ka viņi apspriež kaut ko loti svarīgu, kā Ziemsvētku dāvanas, piemēram. Tad arī pieņemu lēmumu iemācīties vācu valodu, ko brāļi nezināja, lai ar tēti un mammu varētu runāt vāciski. Un iemācījos arī!

Jāteic gan, mana latviskā izglītība beidzās 12 – 13 gadu vecumā, neesmu gājis Gaŗezera Vasaras vidusskola, vien „Mežotnē” pie Sietlas, un, protams, Losandželosas latviešu skoliņā.

Vecāki mani ātri vien sāka sūtīt prestižā Amerikas ģimnazijā, līdzīgā kā Rīgas Valsts 1. ģimnazija, un mācības tur bija loti intensīvas. Taču tagad mēģinu izkopt savu latviešu valodu, lasu *Laiku* un citus preses izdevumus un cenšos analizēt teikumus, apgūt jaunus vārdus. Un uzskatu, ka galvenais ir runāt, uz ko mudinu arī mūsējos jauniešus, – labāk runāt sākumā kļūdaini, nevis turēt muti ciet.

Kas ir tavs „maizes darbs”, par ko esi izmācījies?

Palīdzu plānot tirdzniecības stratēģiju lielām kompanijām. Latvijā, arī Baltijā, tās nozīmi varbūt ir grūti saprast, bet „lieļajos” tirgos, īpaši Āzijā un Amerikā, ir loti svarīgi stratēiski izplānot, kā viņi tirgos savas preces vai pakalpojumus. Īpaši – kā pareizi ģeografiski izplānot stratēģiju jeb izvietojumu, lai sasniegūtu pircējus, motivētu pārdevējus utt. Tas ietver arī klientu stratēģisko analīzi, proti, kā viņus „saslaņot”, motivēt, kā tas atbilst firmas kopīgajai stratēģijai.

Tad jau tu esi īsts atradums latviešu organizācijām, kam sobrid arī loti nopietni jādomā par tādām kategorijām kā ilgtspēja, tālredzīga domāšana un rīcība. Vai šai ziņā tev palīdz Diasporas likums?

Pirmām kārtām – ar vai bez Diasporas likuma latviešu organizācijas pasaule turpinās savu darbību, tālredzīgi visās mūsu sarunas sākumā minētajās jomās – demokratijas un drošības stiprināšanas, izglītības un kultūras laukā. Vai tam bija nepieciešams īpašs likums? Jā un nē! Bet šīs likums apvieno

Mārtiņš Andersons pie Gustava Zemgala portreta Rīgas pilī

Latvijas resursus – ministrijas, iestādes u. c., kas līdz šim bija strādājušas katra „ssavā tornī”. Diasporas likums licis tām sastrādāties, kā tagad mēdz teikt, horizontāli. Ar Ārlieju ministrijas palīdzību savilksti kopā šie izkliedētie spēki, kas nu precīzi darbosies vienam mērķim.

Formāli – Diasporas likums „iecirta akmenī” to, ka Latvijas valdība atzīst – diaspora (jā, man arī šis vārds nepatik, bet ko darīt!) ir nozīmīga tautas daļa, un par ārzemēs dzīvojošajiem latviešiem ir jārūpējas iestātē tāpat, kā par visiem pavalstniekiem. Tagad tam ir likuma spēks, un tagad tiek detālizēti izstrādāti, kā šī valsts atbildība izpauðīties konkrēti katra jomā – izglītības, kultūras, likumdošanas u.c. Jācer vien, ka tas

„neapaugs” ar apgrūtinošu birokrātiju. Kā PBLA un ALAs vadības pārīstāvīm man ir svarīgi, lai šis likums ir saprotams, tostarp uzrakstīts saprotamā valodā. Jo mums tas ir jāstāsta, jāskaidro tautiešiem ārzemēs.

Ārlieju ministrijas paspārnē darbojas Diasporas Konsultatīvā padome. Kas aizvadītā gada laikā ir padarīts, kas nepaspēts padarīt, ko no šīs padomes darbošanās sagaidī?

Sagaidu vairāk izmaiņu pašā Diasporas likuma iedzīvināšanas procesā, un – tas nav pārmetums! – process ir pārīku sarežģīts. Jā, ir jādod kārtīgi ministrijai un iestādei iespēja izteikties, bet, pie viena galda sēzot pussīmt cilvēkiem, ir grūti pieņemt un formulēt lēmumus. Būdams biznesa cilvēks, uzskatu, ka šis darbs ir jāpādara kompaktāks, strādājot darba grupās, kodolīgākās

Droši vien vairāk jāstrādā pie PLEIF publicitātes. Cilvēki domā, ka tas ir tāds specifisks biznesa pasākums, bet tā gluži nav – te risinām arī jautājumus par Latvijas tēlu jeb zīmolu pasaulē, par to, kā populārizēt Latvijas valsti, lai attīstītu tūrismu, investīcijas. Un te var iesaistīties ikviens.

Šogad īpašo apstākļu dēļ nenotika arī ALAs 69. kongress Mineapolē, tas plānots oktobrī. Vai domājat, kā tas notiks?

Jāteic gan – privātos sociālos kontaktus nekas neaizstās. ALAs kongresi vienmēr bijusi vieta, kur cilvēki satiekas loti daudzveidīgās programmās, te tradicionāli notiek ne vien kongresa sēdes, bet arī izstādes, tirdziņš, organizāciju tikšanās. Par šāgada kongresa norisi neko vairāk neņemos pateikt.

Kā jūties Latvijā?

Latvijā mēdz teikt – „aizbraucuz laukiem uzlādēt baterijas”. Lai gan man arī loti patīk atpūsties laukos, savas „garīgās baterijas uzlādēju” Rīgā. Redzi, esmu uzaudzis Amerikā ar stāstiem ne vien par savu slaveno senci, bet arī par „ideālo Latviju”. Tagad, te ierodoties, es staigāju pa Rīgu, kur dzīvojuši un strādājuši manas dzīmītas cilvēki – Valņu ielā – Gustava Zemgala notāra kantoris, vēlāk tas pārcēlās uz Smilšu ielu, eju gaŗām Brīvības piemineklīm un atceros, ka viņš bija arī viens no tā idejas autoriem. Gustavs Zemgals bija arī liels mākslas cienītājs un atbalstītājs, it īpaši teātra un dzejas. Viņa tuvs draugs bija Rainis. Būdams valdes priekšsēdis, iemūrēja pirmo kieģeli Jaunā teātra ēkā, Rīgā, Lāčplēša ielā, turpat blakus namam, kur atrodas PBLA birojs, darbojās tā valdē. K. Barona un Elizabetes ielu stūrī ir nams, kurā viņš ar ģimeni dzīvoja 20 gadus, tagad tur atrodas K. Barona mūzejs. Mūzikas akadēmijā studēja mana vecmāmiņa, Gustava meita Anna Īdure. Mans vectēvs Aleksandrs bija tiesnēsis Bāriņtiesā, kas atradās iepretīm tagadējam Melngalvju namam. Starp citu, Aleksandrs Īdris darbojās arī „Mazās Latvijas” – Eslingenas administrācijā, vēlāk, dzīvojot Vaingtonā D. C., bija viens no ALAs dibinātājiem... Es esmu „ģimenes vēsturnieks”, man patīk pētīt, tālredzīgi, uzaugot ASV, kas ir imigrantu valsts, jūtos par visam īpaši, jo es zinu, ka manas saknes ir Latvijā un es tas varu iizzināt 300 gadus senā pagātnē. Ar to es loti lepojos.

Savukārt labu tempu un rezultātus ir panācis PLEIF – Pasaules latviešu ekonomikas un innovāciju forums. Kad gaidāms nākamais?

Jā, tagad galvenais uzdevums ir šo tempu un rezultātus saglabāt un turpināt, nemot vērā īpašos apstākļus. Ir ieceļēts PLEIF rikot novembrī, ap Valstssvētku laiku un, vēl īemot vērā to, ka 14. – 15. novembrī Rīgā notiks kārtējā Drošības konference. Šai laikā Latvijā ierodas daudz tautiešu, tostarp no biznesa aprindām. Es lepojos, ka man arī bijusi iespēja darboties PLEIF Rīcības komitejā un būt par moderatoru, tādējādi izjūtu savu personisko piensumu šim lieliskajam pasākumam, kas vienmēr rezultējas ar precīziem, konkrētiem biznesa kontaktiem un ir idejām bagāts.

Bet pārāk maz par to zina...

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība „Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

PBLA piedalās atbalsta akcijā Baltkrievijai

Lai paustu atbalstu Baltkrievijas tautas brīvības centieniem un solidarizētos ar cilvēkiem, kas 23. augustā pieminēja Baltijas ceļa 31. gadadienu, arī PBLA pārstāvji piedalījās akcijā, ko Rīgā rīkoja Latvijas Tautas frontes mūzeja pārstāvji un citi sabiedriski aktīvi laudis. Akcijā piedalījās arī bijušie Tautas frontes vadītāji Romualds Ražuks, Sarmite Ēlerte un Sandra Kalniete, kā arī vairāki politiķi, tai skaitā ministrs Juris Pūce, Saēimas deputāti Ojārs Kalniņš, Vita Anda Tērauda, Daniels Pavļuts un citi. Bija pamanāmi arī Rīgas mēra amata tikotāji Mārtiņš Stakis un Olegs Burovs. Uz akciju bija ieradušies dažāda gadagājuma cilvēki – gan jauni, gan veci, ar bērniem un bez bērniem. Valdīja patriotisks noskaņojums, daudziem rokās ir Baltijas valstu un arī Baltkrievijas opozīcijas karogi. Cilvēki bija tērpušies balti sarkanās drēbēs, un jaunieši baltos tērpos bija izveidojuši karogu goda sardzi pie Brīvības piemineklī.

PBLA jau aizvadītajā nedēļā publicēja paziņojumu, kurā nosodīja Baltkrievijas režīma vararbīgo protestu apspiešanu, kā arī nosūtīja vēstuli Baltkrievijas vēstniekam Rīgā, protestējot pret policijas vardarbību Minskā un citās Baltkrievijas pilsētās. PBLA arī aicināja Latvijas valdību stingrā nostāties pret Lukašenko režīmu starptautiskajā vidē.

"PBLA aicina Latvijas valsti noteiktāk atbalstīt demokratisko opozīciju Baltkrievijā, morāli un, iespēju robežas, materiāli, kā arī aicināt mūsu sabiedrotās valstis darīt to pašu. Uzskatām, ka Latvijai jābūt drosmīgai un nelokāmai demokratisko principu pāudejai un aizstāvētajai starptautiskajā vidē, jo tikai tā mēs nostāsimies "vēstures pareizajā puse" un iegūsim cieņu un patēriņu Baltkrievijas tautas acīs. Mēs ticam, ka Lukašenko režīms Baltkrievijā drīz būs vēsturē, līdzīgi kā Janukoviča režīms Ukrainā, un Latvija varēs veidot nākotnes ekonomiskās un politiskās attiecības ar demokratisku un draudzīgu kaimiņvalsti," teikts PBLA 14. augusta vēstulē premiérministram Krišjānim Kariņam un ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam.

21. augustā Valsts prezidents

Egils Levits piedalījās nevalsts organizācijas "Klubs "Māja" – jaunatne vienotai Eiropai" organizētajā diskusijā – pirmajā paaudžu sarunā "Latvijas cilvēkkapitāls – jaunietis". Atklājot diskusiju, Valsts prezidents uzsvēra: "Šai diskusijai ir ļoti labs uzstādījums – paaudžu dialogs kopējai sabiedrībai. Runājot detalizētāk par jauniešu iekļaušanos sabiedrības diskursā, es domāju, ka tas ir ļoti svarīgi, ka jaunieši piedalās sabiedrības publiskās domas veidošanā, bet šajā procesā tikpat aktīvi jāiesaistās jebkurai citai pa-

audzei. Jauniešiem nav jābūt īpašām priekšrocībām, salīdzinot ar citām paaudzēm, pieņēram, senioriem. Visām grupām jāiekļaujas līdzvērtīgi. Tomēr jauniešu redzējums par paaudzi un nojauta par nākotni ir citādāka nekā citu paaudžu pārstāvjiem, jo jaunieši ir tā sabiedrības daļa, kas vēl veidojas."

*

Valsts prezidents Egils Levits 20. augustā pa tālrundi sazinājās ar Vācijas prezidentu Franku Valteru Šteinmeieru (*Frank-Walter Steinmeier*), apspriežot situāciju Baltkrievijā.

Franks Valters Šteinmeijers

Abas puses pauða gandarījumu par ārkārtas Eiropadomē pieņemtajiem lēmumiem – par individuālu sankciju piemērošanu tām amatpersonām, kurās vēršušās represijas pret iedzīvotājiem un grozījušas vēlēšanu rezultātu, par aicinājumu izbeigt vardarbību pret opozīciju, atbrīvot cietumā ieslodzīto protestantu, rīkot atkārtotas, godīgas vēlēšanas ar līdzvērtīgu iespēju visiem kandidātiem piedalīties vēlēšanu procesā, kā arī pieaicināt vēlēšanu novērotājus. E. Levits un F. V. Šteinmeiers vienojās detalizētāk apspriesties klāties sarunā vēlāk Berlīnē.

*

25. augustā, Valsts prezidents Egils Levits, turpinot Latvijas kultūrvēsturisko zemju apmeklējumu un diskusiju ciklu par identitātes jautājumiem pirms likuma iniciatīvas iesniegšanas Saeimā, iesoja Piebalgā. Ar kultūrvēsturiskā novada Piebalgas apmeklējumu E. Levits turpina diskusiju ciklu par Latvijas kultūrvēsturiskajām zemēm pirms rudeni gaidāmās Valsts prezidenta likuma iniciatīvas iesniegšanas Saeimā, tādēļ Vecpiebalgas Kultūras namā Valsts prezidentam bija paredzēta diskusija par piebaldzēnu identitāti un attīstību.

Vecpiebalgā Valsts prezidents tikās arī ar Piebalgas porcelāna fabrikas, *Gardenia Eco* sveču ražotnes un bišu kosmētikas ražotnes SIA *ApīMI* īpašniekiem un apskatīja Vecpiebalgas muižas parka teritoriju. Savukārt Jaunpiebalgā E. Levits iesoja Emīla Dārziņa un Jāņa Sudrabkalna memoriālajā mūzejā "Jāņaskola", apskatīja Jaunpiebalgas Mūzikas un mākslas skolu un Jaunpiebalgas lietišķas un tēlotājas mākslas studiju "Piebalzēni", kā arī tikās ar zemnieku saimniecības *Mazvieki* īpašnieku.

Latviju apmeklē Saūda Arabijas ārlietu ministrs

Latviju 20. augustā pirmo reizi apmeklēja Saūda Arabijas ārlietu ministrs, princis Faisals Binfarhāns Ālsaūds.

Saūda Arabijas ārlietu ministrs vizītē pie Valsts prezidenta Egila Levita

Vizītes laikā austais viesis tikās ar Valsts prezidentu Egilu Levitu, Ministru prezidentu Krišjāni Kariņu, ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču. Kā liecina aģentūras LETA archīvs, Rinkēvičs tikās ar princi pagājušajā gadā, kad ārlietu ministrs devās vizītē uz Saūdu Arabiju. Vizītes laikā Rinkēvičs ar ārlietu ministru pārrunāja Latvijas un Saūda Arabijas divpusējo attiecību un Tuvo Austrumu un Afrikas raga reģiona aktuālītātes.

Tiekoties ar Egilu Levitu viņa Jūrmalas rezidencē, Faisals Binfarhāns Ālsaūds sacīja, ka "Latvija ir ļoti skaista zeme, un man ir patiess gandarījums par to, ka par spīti sarežģītajam pandēmijas laikam man ir iespēja būt Latvijā un paplašināt sadarbību starp mūsu valstīm." Tikšanās laikā abas puses apspreidās par situāciju Tuvajos Austrumos un Saūda Arabijas redzējumu uz stabilitātes garantēšanu reģionā. Tāpat Virša Augstība princis Faisals bin Farhāns Āl Saūds informēja par sava reģiona valstu cīņu ar virusu.

23. augusts – Stālinisma un nacisma upuru atceres diena

Pirms deviņiem gadiem Eiropas Parlamentā tika oficiāli pieņemta un izsludināta deklarācija „Par 23. augusta pasludināšanu par Eiropas stālinisma un nacisma upuru atceres dienu”, aicinot arī nacionālos parlamentus pasludināt 23. augustu, dienu, kad tika noslēgts Molotova-Ribentropa pakts, par stālinisma un nacisma noziegumu upuru piemiņas dienu.

Baltijas celš // Foto no Pētera Šķinķa personīgā archīva

Šādas piemiņas dienas mērķis ir paturēt atmiņā masu deportāciju un iznīcināšanas upurus, lai tādējādi nepielautu stālinisma un nacisma noziegumu atkārtošanās iespējamību, vienlaikus nostiprinot demokratiju, mieru un stabilitāti kontinentā. Latvija ir viena no Eiropas valstīm, kas noslēgtā Molotova-Ribentropa pakta un tā slepenā protokola

rezultātā ir cietusi visvairāk, tāpēc Saeima, sekojot Eiropas Parlamenta aicinājumam, nepilnu gadu pēc deklarācijas pieņemšanas, 2009. gada 16. jūlijā, atbalstīja grozījumus likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām" un noteica 23. augustu par Stālinisma un nacisma upuru atceres dienu. (Pēc latviesi.com).

Brīvības laukumā, Rīgā, atklāta lielformāta fotogrāfiju izstāde,

kas veltīta deklarācijas "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu" trīsdesmitgadei. Izstādē apskatāmas Latvijas Nacionālā arhīva, kā arī Lietuvas un Igaunijas nacionālo arhīvu dokumentārās liecības, kurās attspoguļoti 1990. gada 4. maija un Atmodas laika notikumi.

No kreisās: Selga Laizāne, Velta Čeobotarenoka, Gunārs Janaitis, Ināra Mūrniece, Māra Sprūdža, Nauris Puntulis, Aivars Endziņš // Foto: Reinis Oliņš, Kultūras ministrijas Latvijas valsts starpīgā augstāko amatpersonu vižu norisē.

nodrošinājis nepārtrauktu informācijas apriti starp Vācijas brunoto spēku un Latvijas aizsardzības nozares augstākajiem virsniekiem un civilajām amatpersonām, kā arī sniedzis ievērojamu atbalstu valstu savstarpejā augstāko amatpersonu viži.

Apbalvojums dibināts 1991. gada 11. novembrī un tiek piešķirts kā atzinības apliecinājums par nopelnīem Nacionālo bruņoto spēku attīstībā, valstiskās apzinās veidošanā kājavīros vai priekšzīmigu dienesta pienākumu pildīšanu. Vācijas brunotie spēki sniedz nozīmīgu ieguldījumu reģionālās drošības stiprināšanā, tostarp vadot NATO paplašinātās kārtībās Lietuvā kaujas grupu, atbalstot NATO patrulēšanas misiju gaisa telpā virs Baltijas jūras, kā arī piedaloties NATO 1. pastāvīgajā jūras pretmīnu grupā un 1. pastāvīgajā Jūras spēku grupā. Vācijas brunotu spēku kājavīri veic dienesta pienākumus Latvijā izvietotajā NATO Stratēģiskās komūnikācijas izcilības centrā un NATO spēku integrācijas vienībā, kā arī regulāri piedalās militārajās mācībās gan Latvijā, gan ārvalstīs, sadarbojoties ar Latvijas un citu NATO valstu bruņoto spēku kājavīriem.

NATO ziedoņumus izmanto projektā "Sveču darbnīca"

Biedrība "Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi", kuŗa ikdienā rūpējas par jauniešiem ar smagiem kustību traucējumiem, saņemusi daļu NATO Labdarības tirdziņā savāktajiem ziedoņumiem 7296, 65 eiro vērtībā. Nevalsts organizācija naudu izmanto sociālā projekta "Sveču darbnīca" īstenošanai.

Kā ziņu portālam *Sargs.lv* norāda biedrības "Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi" priekšsēde Īnga Šķestere – jau tagad redzams piešķirto līdzekļu rezultāts – pateicoties NATO, darbinācības plaukti ir pilni ar skaistām svecēm.

Apbalvo Vācijas atāseju par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā

21. augustā, aizsardzības ministrs Artis Pabriks tikās ar Vācijas aizsardzības atāseju pulkvežleitnantu Torstenu Frīsu (*Thorsten Fries*), lai pasniegtu viņam Goda zīmi "Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā".

Pulkvežleitnantu T. Frīsu, pildot dienesta pienākumus Latvijā kopš 2017. gada 21. augusta,

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Atklāts Ādažu bazes Sporta komplekss

Sporta kompleksā ietilpst dažadas sporta zāles – basketbola zāle, florbola/handbola zāle, cīņas zāle, boksa zāle, galda spēļu telpa, atlētikas un grupu nodarbību zāles, kā arī telpa, kas paredzēta alpinisma nodarbībām. Sporta kompleksa teritorijā būs pieejams vieglatlētikas stadijons un mākslīgā zāliena futbola laukums, plūdmales volejbola laukumi, basketbola/strītbola laukumi, tenisa laukumi, kā arī ielu vingrošanas laukums.

Jauno sporta kompleksu svinīgi atklāja 25. augustā, klātesot aizsardzības ministram Artim Pabrikam, Nacionālo bruņoto spēku komandierim ģenerālleitnantam Leonīdam Kalniņam, Sauszemes spēku Mechanizētās kājnieku brigādes komandierim pulkvedim Sandrim Gaugeram, NATO kaujas grupas Latvijā un Kanadas bruņoto spēku pavēniecības vadībai, kaļavriem un ciemtiem aicinātiem viesiem.

Cēsis atzīmē Zemessardzes 29. dabināšanas gadadienu

Līdz ar Latvijas valsts neatkarības atjaunošanu radas nepieciešamība pēc brīvprātīgas tautas pašaizsardzības organizācijas. Tā 1991. gada 23. augustā tika pieņemts likums "Par Latvijas Zemessardzi". 23. augustā Cēsis aizsardzības nozares vadība, karavīri, zemessargi un Cēsu pilsetas iedzīvotāji atzīmēja 29. Zemessardzes dabināšanas gadadienu.

Aizsardzības nozares vadība uzsver – pirms 29. gadiem tūkstošiem Latvijas pilsoņu brīvprātīgi apliecināja savu gatavību aizstāvēt atjaunotās Latvijas neatkarību.

Zemessardzes gadadienai velītajos pasākumos piedalījās aizsardzības ministrs Artis Pabriks, Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš, Zemessardzes komandieris brigādes ģenerālis Egils Leščinskis, Cēsu pašvaldības vadība, kā arī kaļavīri un zemessargi, kuri pārstāvēja visas Zemessardzes brigādes. Pie Uzvaras pieminekļa Vienības laukumā, karogiem plīvojot, notika svinīgais Zemessardzes gadadienai velītais pasākums un ziedu nolikšana.

Aizsardzības ministrs savā uzrunā sacīja – 1939. gada 23. augustā Latvija krita, kad divas lielvaras izlēma viena otrai tirgot to, kas tām nepieder. Tomēr šis lēmums bija lemts neveiksmei, jo ar spēku nav iespējams mainīt cilvēku prātus un ticību. Tāpēc, kā uzsvēra A. Pabriks, simbolis-

ki, ka pēc 50 okupācijas gadiem 1991. gada 23. augustā tika dibināta Zemessardze.

Vienotības kongress

Vienotības kongress Cēsu pils parkā bija viens no diviem politiskajiem pasākumiem, ar ko nedēļu pirms Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām pagājušajā sestdienā tika atklāta partiju kongresu seansa.

Vienotības mērķis ir gūt pārstāvniecību visās 42 jaunajās pašvaldībās, ko uzsvēra ne tikai Vienotības priekšsēdis Arvils Ašeradens, bet vēl vairāki runātāji. Vienotība ir viena no premjera Krišjāņa Kariņa vadītās Jauņās Vienotības daliborganizācijām. Pirma reizi kongress notika brīvā dabā, nodrošinoties ar lietussargiem, kuŗus gan nenācās izmantot. No 2168 partijas biedriem kongresā klātienē piedalījās 101 deputāts, bet vēl 30 deputāti izmantoja iespēju kongresa darbā iesaistīties attālināti.

Latvijas Reģionu apvienība pārtapusi partijā

Partiju apvienība "Latvijas Reģionu apvienība" 21. augustā dabināšanas kongresā, iesaistīto partiju amatpersonām parakstot reorganizācijas dokumentus un klātesošajiem nobalsojot par šo jautājumu, pārtapa partijā "Latvijas Reģionu apvienība" (LRA). Līdz ar to apvienību veidojošās partijas "Ogres novadam" un "Reģionu alianse" ir apvienojušās partijā LRA. LRA kā partijai nepievienošies, taču kā partijas sadarbinās partneri paliks "Vidzemes partija", kā arī biedrības "Liepājnieki", "Latgales spēks" un "Sabiedrība centriskai politikai", kuŗu pārstāvji piedalījās un teica atbalsta uzrunas dabināšanas sanāksmē.

Edvards Smiltēns

Politiskā spēka līderis Edvards Smiltēns dabināšanas kongresā sacīja, ka LRA ir īstais laiks pārtapt par partiju, lai politiskais spēks klūtu stipraks, ietekmīgāks un jaudīgāks.

KPV LV mainīs partijas nosaukumu un identitāti

Partijas KPV LV valde 24. augustā pieņēma lēmumu sākt darbu pie jauna partijas nosaukuma un identitātes izstrādes, ar ko sabiedrību paredzēts iepa-

zīstināt trīs mēnešu laikā. Kā aģentūru LETA informēja politiskajā spēkā, šads lēmums pieņemts, balstoties uz partijas jaunajām vērtībām un ar mērķi spērt pēdējo soli, lai pilnībā noslēgtu partijas saistību ar tās agrakājiem partijas līderiem Artusu Kaimiņu un Aldi Gobzem, kuri vairs nav partijā.

Atis Zakatistovs

"Partijas kopsapulce iezīmēja jaunu virzienu partijas tālākai attīstībai, noslēdzot tās vēsturē nozīmīgu attīstības posmu. Partijā jau pirms kāda laika sācies pārmaiņu process ar jaunām vērtībām un ideoloģiskiem virzieniem, tāpēc pieņemts atbildīgs lēmums par partijas nosaukuma un identitātes izstrādi," sacīja KPV LV priekšsēdis Saimes deputāts Atis Zakatistovs.

Latvija pēc 10 – 15 gadiem būs virs Eiropas vidēja līmeņa

Latvija pēc 10 – 15 gadiem atīstībā pārsniegs Eiropas vidējo līmeni, partijas Vienotība kongresā sacīja Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV). Viņš norādīja, ka patlaban Latvija augsto technoloģiju eksportu ir līdere – tas ir valsts pelnosākais eksports. Viņš atzīmēja, ka Latvijā to līdz galam vēl neapjēdz, bet Latvija pēdējo 10 – 15 gadu laikā ir attīstījusies strauji. Valstij ir uznēmumi, kas rada starptautiski pieprasītas sarežģītas un augstas tehnoloģijas. Ministru prezidents uzsvēra, ka Latvija būs viena vidējā līmeņa attīstības jomā Eiropā un turpinās to pilnveidot. Atskatoties uz pēdējo pusotru gadu un tajā paveiktais darbiem, Kariņš atzīmēja, ka gan partija, gan valdība ir guvušas vairākus panākumus. Kā prioritāti politikā norādīja sakārtoto finanču sistēmu, kuras rezultātā Latvijas starptautiskais kreditreitings ir sasniegts labākajā līmenī, kāds līdz šim bijis.

Latvijā sākūsies tautas skaitīšana, izmanto jaunu metodī

Tautas skaitīšana Latvijā sākūsies jau tagad! Turklat, pirmo reizi valsts vēsturē skaitīšana ne-notiks ar intervijām klātienē vai aptaujājot elektroniski. Pirmie skaitīšanas rezultāti būs zināmi jau pavism drīz – augusta beigās. Šobrīd rit 11. tautas skaitīšana Latvijā. Kā ReTV Ziņām apgalvo Centrālā statistikas pārvalde (CSP), šīs tautas skaitīšanas dati būs vēl precīzāki nekā 2011. gadā, jo tiks izmantoti tikai administratīvie dati. Sigita Šulca, CSP Sociālās statistikas departamenta direktore vietniece: "Reģistrus izmantojam kopš 2012. gada, Iedzīvotājā

VĒSTNIECĪBU ZINĀS

KANADA. 23. augustā Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eichenbaums Staļinisma un nacisma upuru atceres dienā uzrunāja kļesošos Montrealas Latviešu Trīsvienības ev. lut. draudzes rosinātā un atbalstītā uz Sibiriju izsūtīto un represēto piemiņas akmens atklāšanā Tērvetē, Kvebekā. Savā uzrunā Eichenbaums sacīja: „Pēc 50 gadiem trīs Baltijas tautas pārsteidza pasauli, kopīgi pieprasot atjaunot savu valstu neatkarību. Mūsu tautu izveidotais Baltijas ceļš ienesa nozīmīgas izmaiņas pasaules vēsturē – tas tika panākts ar kopīgu apnemšanos un paļāvību, ko pauðām katrs atsevišķi un visi kopā. 1989. gada 23. augustā neverdarīgā protestā divi miljoni cilvēku Latvijā, Igaunijā un Lietuvā sadēvās rokās, pieprasot brīvību no nomācošās padomju okupācijas. Izveidojās 600 kilometru garā cilvēku lēķe, kuru ar lepnumu dēvējam par Baltijas ceļu, kas savienoja trīs Baltijas galvaspilsētas – Tallinu, Rīgu un Vilniu. Baltijas ceļš ir vēsturisks simbols, kas joprojām ir dzīvs mūsu kopīgajā vēsturiskajā atmiņā. Tas ir bagātinājis pasaules izpratni par solidaritāti, cilvēcību un vārda brīvību.”

reģistrā ir vairāk, uz vietas – krietni mazāk. Statistikā kombinē no 40 reģistriem, aptuveni 250 mainīgos par katru cilvēku, tad saprotam to varbūtību.”

Kuldīga un Cesis apsver kopā mēģināt kļūt

par Eiropas kultūras galvaspilsētām 2027. gadā.

Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa (V) un Cēsu novada domes priekšsēdis Jānis Rozenbergs (V) ir pārrunājuši iespēju abām pilsētām startēt kopā priekšatlases konkursā, lai kļūtu par Eiropas kultūras galvaspilsētu 2027. gadā, aģentūru LETA informēja Kuldīgas novada domē. Abi vadītāji vienojušies ar šo jautājumu vispirms vērsties katrs pie savas pašvaldības kultūras jomas līderiem, nevalsts organizāciju aktīvistiem un ieinteresētajiem iedzīvotājiem. Diskusiju rezultātā abas pašvaldības varētu vienoties par kopīgu rīcību, pieļauj Kuldīgas novada domē. 2. septembrī, plkst. 16 Kuldīgas novada domes lielajā zālē notiks diskusija par to, vai Kuldīga kopā ar Cēsim var kļūt par Eiropas kultūras galvaspilsētu.

Viedokli par Astravjecas AES nemainīs

Elektrības tirgū politiski neiejaucamies. Šādu pozīciju saistībā ar jaunuzcelto Astravjecas atom-elektrostaciju paudis Latvijas Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (Jaunā Vienotība). Lietuva jau ilgstoši cēsas pierunāt Latviju stacijā saražoto elektrību nepirk, taču arī pēdējie notikumi Baltkrievijā Latvijas pozīciju nemainīs. Jaunajā Astravjecas atomelektrostacijā šobrīd tiek ievadīta kodoldegviela, un drīzumā tā uzsāks ražošanu. Lietuva uzskata staciju par bīstamu, it īpaši nemot vērā, ka tā atrodas tikai dažus kilometrus no robežas. Tāpēc Lietuva lēmusi staciju boikotēt.

Latvijas klūgu pinēji pārsteidz Ansī ainavas festivālu

Latvijas architekta un mākslinieku komanda šogad jau otro reizi pārsteidz prestižā vides objektu festivālu "Ansī ainavas" (Annecy Paysages) apmeklētājus. Latvijas komanda piedalās festivālā, izrādot vides objektu "Pinumu paviljons" (Wicker Pavilion), kuŗa tapšanā tika piesaistī-

ti arī Latvijas tradīciju kopēji – klūgu grozu pinēji. Šogad architekts Didzis Jaunzems ar komandu tika uzaicināti radīt laikmetīgu vides objektu īpaši Ansī ainavu festivālam.

“Pinumu paviljonu veidojām kā laikmetīga dizaina un tradicionālās amatniecības apvienojumu. Tā ir vieta atpūtai un meditācijai Eiropas dārzos Ansī pilsētā. Paviljons saplūst ar apkārtējo ainavu un veido noēnotu telpu, kuŗā parka apmeklētāji var patverties no karstās vasaras saules. No paviljona paveras brīnišķīgi skati uz apkārt esošo dabu un ažūrā konstrukcija veido dinamiskus ēnu zālājā,” stāsta architekts Didzis Jaunzems

Izdots Ziemeļlatgales vīru dziesmu albums

Vilakšas novada folkloras kopa "Upīte" izdevusi Ziemeļlatgales vīru dziesmu albumu "Padzīdam i..."

Ierakstā līdzās folkloras kopas dalībniekiem piedalījušies arī Renārs Kaupers, Kasparis Zlīdnis, Jānis Strapčāns, Kristaps Rasims, Guntis Rasims, Katrīna Dimanta un citi.

Grāmata par Rundāles vēsturiskajām rozēm

Pie cienīga slavinājuma šovasar tikusi krāšņā Rundāles pils dārza mazā zināmā, bet ne mazāk interesantā daļa – vēsturiskās rozes.

To īsais ziedēšanas laiks jūnijā gan jau ir garām, bet turpmāk vairumu no sešsim vēsturisko rožu šķirnēm visu gadu varēs apskatīt Rundāles pils mūzeja ekspertes Laumas Lancmanes grāmatā „Vēsturisko rožu dārzs”. Tā ir pirmā reize, kad grāmatā vienkop aplūkojams tik bagātīgs vēsturisko rožu klāsts, kādas Eiropā pazina līdz 20. gadsimta sakumam. Senākā grāmata iekļautās rozes aprakstītas vēl pirms 15. gadsimta. Un atšķirībā no daudziem Eiropas vēsturisko rožu dārziem Rundālē to krūmiem neļauj izplesties savā mežonībā, tādēļ Rundāles vēsturisko rožu kollekciiju var uzskatīt par vienu no krāšņāk ziedošajām.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem Kultūras ministrija

KĀRLIS
STREIPS

“Lūdzu, apliecināt savu klātību nālē ar reģistrēšanos. Lūdzu, rezultātu: 99 deputāti, 100 ... 101 ... 102 deputāti ieradušies. Apsriežam šīs dienas darba kārtību.” Ar šādiem vārdiem okupētās Latvijas Augstākas padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs uzsāka sēdi 1991. gada 21. augusta rītā. Pirmais runātājs bija Latvijas Tautas frontes frakcijas vadītājs Jānis Dinēvičs: “Es gribētu Latvijas Tautas frontes frakcijas vārdā teikt, ka pašreiz ir ļoti sarežģīta situācija, un, nemot vērā to, ka pretējā frakcija un tās vadītājs vakar viennozīmīgi paziņoja, ka viņi ir pārakstījuši dokumentu, kurā klijekes apvērsamu padara par likumīgu, un es gribētu lūgt mūsu plenārsēdes vadību pārtraukt šo plenārsēdi līdz pulksten 12.00, lai varētu noturēt frakcijas sēdi.” Deputāte Emerita Buķeļa: “Es nācu šurp kājām cauri Rīgai. Cilvēki stāv un gaida mūsu informāciju. Vai mums ir lietderīgi šeit sēdēt līdz pulksten 12?”

Latvijas Augstākajā Padomē bija 201 deputāts, un 21. augusta sēdi liela daļa no opozīcijas boikotēja. Piedalījās Anatolijs Aleksejevs, un viņš piedāvāja debatēt par faktu, ka Latvijā ir pārtikas deficitis. Taču vairākums nobalsoja par pieprasito pārtraukumu. Kad deputāti atgriezās plenārsēdi, klāt bija 129 deputāti. A. Gorbunovs: “Es jums jautāju par darba kārtību šīs dienas ple-

nārsēdei. Kādi ir jūsu priekšlikumi?” Deputāts Andrejs Krasničs: “Frakcijas izveidotā darba grupa ir sagatavojusi dokumentu – Latvijas Republikas konstitucionālo likumu “Par Latvijas Republikas valstisko statusu.” Pašlaik šis likumprojekts tiek izdalīts latviešu valodā, tiek gatavots krievu valodā. Es arī lūdzu iekļaut šā dokumenta izskatīšanu šīs dienas plenārsēdes darba kārtībā.”

Opozīcijas “strategija” – tāpat kā 4. maijā – bija cenzīties „stiept gumiju”. Deputāts Sergejs Zaltejāns: “Mums piedāvāts izskatīšanai pietiekami nopietns likumprojekts. Atbilstoši mūsu reglementam, kas pagaidām vēl darbojas, likumprojekti vispirms ir jāizskata attiecīgajās komisijās. Mani pārsteidz, ka var tik nopietnu likumprojektu izvirzīt izskatīšanai sesijā, ja tas līdz tam nav apspriests komisijās. Es ieरosinu šo likumprojektu apspriest vismaz Likumdošanas jutājušu komisijā.” Sekoja balsojums

par likumprojekta iekļaušanu darba kārtībā, par ko balsoja 108 deputāti. Bija 15 minūšu pārtraukums, lai dokumentu pavairotu pietiekamā skaitā, un pēc tam deputāti nolēma to izskatīt pirmajā un tad arī otrā un galīgajā lasījumā. Opozīcija centās panākt projekta grozījumus, tajā skaitā pilsonības jautājumā, bet tad deputāts Indulis Bērziņš nāca klājā ar šādu repliku: “Pašlaik Doma laukumā atrodas tanki ar desantniekiem. Es aicinātu pārtraukt pilnīgi nelogiskas un nevajadzīgas debates un pieņemt gan pirmajā, gan otrajā lasījumā, gan trešajā lasījumā šo dokumentu, lai vismaz tauta, kas atrodas apkārt un dzird mūs pašlaik, zinātu, ka šāds dokuments ir pieņemts! Tātad – tūdaļ pārtraukt debates un pieņemt šo dokumentu! Tāds ir mans priekšlikums, un es lūdzu to nekavējoties likt uz balsošanu.”

Tā tas arī notika, pirms otrā un galīgā lasījuma sēdes vaditā-

jam bilstot: “Man liekas, kollēgas dzird rūkoņu, kas tuvojas Augstākajai padomei? Es aicinu balsojot par šo konstitucionālo likumu otrajā lasījumā un kopumā!” 111 deputāti nobalsoja par, 13 – pret. Jau nākamajā dienā Latvijas neatkarību atzina Iālande, Igaunija un Lietuva (Latvija nākamajā atzina brāļu tautu valstu neatkarību), sekoja Dānija, Eiropas kopiena un daudzas citas valstis. Krievijas PSFR neatkarību atzina 24. datumā, kad PSRS kā tāda vēl nebija gatava to darīt. Amerika vilcinājās līdz pat 2. septembrim, kas bija viens no iemesliem, kāpēc 1992. gada ASV vēlēšanās daudzi latvieši balsoja nevis par prezidentu Bušu, bet gan par viņa sāncensi Bilu Klintonu, kūš drīz vien izrādījās liels mūsu valsts draugs esam. Bet Latvija bija patiesi un nepārprotami neatkarīga. Vien beigās piebildīšu, ka nekad neesmu sapratis, kāpēc 21. augusts Latvijā nav valsts svētku diena...

SALLIJA
BENFELDE

23. augustā Baltijas valstīs un daudzviet pasaulei, atceroties Baltijas ceļu, kas notika pirms 31 gada, tika rīkotas akcijas Baltijas ceļš – Brīvību Baltkrievijai.

Rīgā cilvēki sastājās dzīvajā kēdē no Brīvības pieminekļa līdz Latvijas Tautas Frontes (LTF) mūzeja ēkai Vecrīgā, kur LTF atradās Atmodas gados. Atbalsta pasākums notika svētdien Krāslavas novada Piedrujā. Šo vietu izvēlējās tāpēc, ka Latvijas ciemu Piedruju un Baltkrievijas Druju šķir tikai Daugava. Pasākumā tika veidota simboliska cilvēku kēde un tika pacelts Baltkrievijas baltzarkanbaltais karogs, ko no Austras koka Meikšānos līdz Piedrujai gar Baltkrievijas robežu nesa akcijas dalībnieki vairāk kā 70 kilometru garumā. Pēc simboliskajām akcijām Latvijā tie dalībnieki, kuri to vēlējās, turpināja ceļu uz Lietuvas galvaspilsētu Viļņu, lai pievienotos lielākajam Baltijas solidaritātes pasākumam un palīdzētu veidot cilvēku kēdi no Vilņas līdz pat Baltkrievijas robežai. Šajā Brīvības ceļā piedalījās aptuveni 50 tūkstoši cilvēku. Taču – Brīvības ceļa akcijas rīkotājus un dalībniekus Krāslavas novadā nepatikami pārsteidza gan daudzu vietējo iedzīvotāju, gan pašvaldības un pat baznīcas attieksme. Zalo un zemnieku savienības (ZZS) vadītā Krāslavas novada pašvaldība bijusi klāji noraidoša pret to, ka te tiks pausts atbalsts Baltkrievijas opozīcijai. Jāpiebilst, ka no 15 deputātiem 12 ir no ZZS, divi no Šaskaņas. Pašvaldība atteicās izkārt baltzarkanbalto karogu, baznīca bija slēgta un negribēja piedāvāt

iespēju gājienu dalībniekiem mazliet atpūsties, padzerties, pat vietējais Piedrujas veikals bija slēgts. Daudzi ceļā satiktie iedzīvotāji brīnījās vai pat bija nēapmierināti, jo – Baltkrievija esot laimes zeme! Arī Piedrujas iedzīvotāji, izņemot dažus cilvēkus, bija tādās pašās domās, jo Baltkrievijā esot tik laba dzīve un tik labs prezidents.

Protams, tā bija sabiedriskā akcija, un pašvaldībai neviens nevar likt atbalstīt šādu pasākumu, ja tā to nevēlas. Tāpat ir ar baznīcu un vietējo veikaluu. Tomēr jautājums paliek – kā tas iespējams, ka Latvijā ir novads, kūrā uzskata, ka mūsu valstīj nav nekādas daļas par kaimiņos – Baltkrievija notiekošo un ka morālais atbalsts tai nav vajadzīgs?

Jau gadiem ilgi tika runāts par to, ka Austrumu pierobežā iedzīvotājiem nav pieejams Latvijas TV signāls vai arī tas ir ļoti vājš un sliktā kvalitātē, tādēļ cilvēki skatās Krievijas vai Baltkrievijas televīziju raidījumus, kas viņiem ir piejami bez maksas. Latvija uz digitālo televīziju pārgāja jau pirms desmit gadiem, un tolaik kļuva aktuāls jautājums par TV translāciju pierobežā. Pēc 2014. gada, pēc Krimas aneksijas un Krievijas veicinātiem nemieriem Ukrainas austrumos kļuva skaidrs, ka Latvijas TV pieejamība pierobežā ir valsts drošības jautājums. Tomēr tikai šī gada sakumā beidzot Latgalē tika iedarbināti divi TV apraides torņi, kuru uzdevums ir nodrošināt, lai Latvijas televīzijas raidījumus būtu pieejams skatīties arī pierobežā. Internets ir viens no kāliem, ar kura palīdzību dezinformācija, meli un puspatiesī-

Otrs šāds tornis uzbūvēts Krāslavas novada Skaistas pagastā. Abu torņu būvniecība kopā izmaksāja gandrīz 500 000 eiro, un šis izmaksas tika pamatotas ar nepieciešamību stiprināt Latvijas informātīvo telpu. “Latvijas austrumu pierobežā ir arī Eiropas Savienības un NATO ārējā robeža, tāpēc TV signāla pieejamība ir būtisks solis preti nacionālās drošības uzlabošanai. Daudzām mājsaimniecībām visā Latvijā bezmaksas programmas ir vienīgais pieejamais informācijas avots gan ikdienā, gan kritiskās situācijās,” sacīja Latvijas Valsts radio un televīzijas centra (LVRTC) valdes priekšsēdētājs Edmunds Beļskis.

Jāpiebilst, ka ne pirmo gadu notiek arī t.s. informātīvais kaŗš, ko plašākā nozīmē mēdz dēvēt arī par hibridkuļu. Krievija ir atvēlējusi miljonus liekulīgas un melīgas informācijas veidošanai un izplatīšanai ne tikai Baltijas valstīs vai Eiropā, bet visā pašvaldībā. Internets ir viens no kāliem, ar kura palīdzību dezinformācija, meli un puspatiesī-

bas tiek izplatītas. Jāteic, ka arī Latvijā šī melīgā informācija lēnām ir iesūkusies cilvēku apzinā. Pat tie, kas uzskata sevi par patriotiem bieži vien lieto frazes un atzinās, nenojaušot, ka gandrīz vārds vārda atkārto Kremļa propagandas pausto.

Latvijas pierobežā, kur cilvēki gadiem ilgi ir dzīvojuši Krievijas vai Baltkrievijas informācijas telpā, zināšanas un izpratne par par to, kas patiesībā notiek, ir minimāla. Daudziem radi vai paziņas dzīvo Baltkrievijā vai Krievijā, un arī šajās valstīs laukos daudzviet ir pieejami tikai oficiālie TV kanali, jo internets ne visur pieejams. Protams, Latvijas iedzīvotāji ieklausās savu radu un draugu stāstītājā.

Jājautā, vai to visu nezina Krāslavas pašvaldība? Galu galā deputāti ir kādas partijas biedri un ZZS, tāpat kā Šaskaņa nav maza ciematiņa partijas, kurās politikā nokļuvušas pirmo gadu. Tas, ko dēvējam par “politiku” tomēr ir tikai viena medaļas puse. Šaskaņa, protams, nepārsteidz, jo tās intereses vienmēr

Propaganda, principi un nauda

vairāk vai mazāk liek raudzīties uz Austrumu kaimiņiem. Teorētiski citādi ir ar ZZS, kuri sevi dēvē par zemniekiem, latviešu tautas interešu aizstāvjiem, jo zemniecība taču vēlētājiem saistītās ar tautas tradīcijām un godājamu nodarbošanos. Dzīvē un Šaeiņā gan nereti ZZS un Šaskaņas intereses sakrit.

Tā teikt, politika ir viena lieta, principi arī, bet ja var tikt pie naudas, tad nekam vairs nav nozīmes.

Acimredzot tieši tā arī noticis ar Krāslavas novada deputātiem un pašvaldību. Krāslavas pašvaldībā ir trīs pārrobežu projekti ar Baltkrieviju un viens pārrobežu projekts ar Krieviju. Šos projektus finansē Eiropas Savienība, un pašvaldībai ir tikai līdzmaksājums. Iespējams, deputāti baidās, ka ar morālo atbalstu baltkrieviem nokaitinās gan Lukashenko, ja viņš paliks pie varas, gan nepatiks Krievijai, un kaut kas ar projektiem var aiziet greizi.

Manuprāt valstīj tomēr vajadzētu vairāk interesēties, kāda informācija ir pieejama pierobežā, bet vēlētājiem der atcerēties par partijām, kuļu principi, slēpjoties aiz saimnieciskās darbības, ir pērkami un pārdodami.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Balkrievija divas nedēļas pēc vēlēšanām: protesti un draudi izrēķināties

SALLIJA BENFELDE

Balkrievijā nekas vēl nav bei-dzies. Protesti turpinās, Luka-šenko negrasās nedz atkāpties, nedz runāt ar tautas pārstāvjiem – Koordinācijas padomi. Vēl vairāk – iespējams, šī nedēļa kļūs par izšķirošo tālāko noti-kumu attīstībā, jo diktators ir solījis "tikt ar viņiem gala" un lai "viņi pēc tam nežēlojas – es viņus brīdināju!" Jau sākušies Koordinācijas padomes locekļu un streiku komiteju vaditāju aresti. Balkrievijas politiķis, Svetlanas Tichanovskas apvie-notā šāba un Koordinācijas padomes loceklis Valerijs Macke-vičs Latvijas Radio raidījumā "Krustpunktā" pauða, ka šī ne-dēla ir kā šacha partija – ir grūti prognozēt, kas notiks, jo visu nosaka mijiedarbība.

Valstu nostāja

Balkrievijas jautājumā

Eiropas Savienība (ES) un Kanada nav atzinušas Balkrievijas vēlēšanu rezultātus, aicina rīkot jaunas vēlēšanas un atbrī-vot politieslodzītos. Amerikas Savienoto Valstu administrācija nosoda Balkrievijas varasiestāžu vardarbību pret protestētājiem un aicina atbrīvot politi-slodzītos, taču nejauksies Balkrievijā notiekošajos politiskajos procesos. Tā pirmsdien, 24. augustā, pažīnoja ASV valsts sekretārā vietnieks Stīvens Bigans. Viņš Vilnā tikās ar Balkrievijas prezidenta amata kandidāti Svet-lanu Tichanovsku. "Man bija ie-spēja tikties ar Tichanovskas kundzi. Viņa ir spilgta personi-ba. Tagad saprotu, kāpēc viņa ir tik populāra savā valstī. Tīkšā-nās mērķis bija klausīties un sa-dzirdēt, kāda ir Balkrievijas iedzīvotāju domāšana un ko viņi dara, lai iegūtu tiesības uz pa-šnoteikšanos. ASV nosoda cil-vēktiesību pārkāpumus, nežē-libu, kāda ir Balkrievijā piedzīvota kopš vēlēšanām. Aicinām Balkrievijas valdību atbrīvot visus politieslodzītos. ASV nevar izlemt un neizlemts turpmāko notiku-mu gaitu Balkrievijā. Tās ir Balkrievijas iedzīvotāju tiesības, kas noteiktas Apvienoto Nāciju Organizācijas vispārējā cilvēktie-sību hartā, kā arī Eiropas Dro-šības un sadarbības organizācijā hartā. Balkrievijas tautai ir šīs tiesības, un 9. augustā viņiem tās netika dotas," sacīja Bigans.

skaidri pauduši savus viedokļus.

Tātad ES valstis un Kanada skaidro, ka never iejaukties un neiejaukties Balkrievijas iekšē-jās lietās, jo par savu valsti jālemj baltkrieviem pašiem. Pat Krie-vija, kuŗa gan ir atzinusi vēlē-šanas un apsveikusi Lukašenko ar uzvaru tajās, apgalvo, ka ne-jauksies Balkrievijas iekšējās lie-tās. Pirms dažām dienām Krie-vijas ārlietu ministrs Sergejs Lavrovs pažīnoja, ka pieņems jebkuļu risinājumu, ko Luka-šenko izvēlēsies saistībā ar Balkrievijas tautu. Ministrs arī pie-bilda, ka Krievija ļoti grib būt noderīga Balkrievijai situācijā, kāda izveidojusies.

Jāpiebilst, ka vēlēšanas ir atzi-nusi ne tikai Krievija, bet arī Ķi-na, Turcija, Azerbaidžāna, Ar-mēnija, Venecuēla, Vjetnama, Kazachstāna, Kirgizstāna, Moldova, Nikaragua, Sirija, Tadži-kistāna un Uzbekistāna.

Draudi un lielākais protesta gājiens Minskā vēsturē

Tikmēr visas pagājušas nedē-ļas laikā tika atrasti vairāki mi-rušie, kuŗi bija pazudušo sa-rakstā. Divi cilvēki atrasti pa-kārti ārpus Minskas. Viens no tiem ir Grodņas apgabala mū-zeja direktors Konstantīns Šišma-kovs, kurš, būdamis iecirknā vē-lēšanu komisijas priekšsēdētājs 9.augustā notikušajās preziden-ta vēlēšanās, atteicies parakstīt protokolu ar viltotiem balsu skaitīšanas rezultātiem par labu līdzsinējam prezentam Alek-sandram Lukašenko.

Aizvadītās nedēļas laikā atklā-tībā parādiņušies aizvien vairāk faktu, ka aizturētie demonstranti milicijas izolatoros tikuši pa-

klauti vardarbībai, kas pielidzi-nāma spīdzināšanai, bet sievie-tes tikušas pat izvarotas, vēsta lietotnes "Telegram" kanals "NEXTA Live". To apliecinā ari psychologi un mediki.

Streiku kustība ir mazliet pie-rimusi, jo Lukašenko ir pažīnojis par vienas streikojošās rūpničas slēgšanu un ka tiks slēgtas ari citas, kā arī par to, ka rūpničās streikojošie tiks atlaisti bez jeb-kādiem pabalstiem vai algām. Diktators jau ir pažīnojis, ka ai-cinās darbā ukraiņus. Ukrainas arodbiedrību pārstāvis gan pub-likiski atbildēja, ka ukraiņi to ne-darīs, jo labi saprot to, kas notiek Balkrievijā.

No darba ir aizgājuši vai de-

organizeja alternatīvu balsu skaitīšanu prezidenta vēlēšanu laikā, kā arī vairāku pazīstamu opozicionāru oficiālās interneta vietnes. Populārā saziņas vietne "Viber" pažīnojusi, ka savu darbinieku drošības nolūkā slēdz biroju Minskā.

Lieki teikt, ka ilgstošie protesti arvien vairāk ietekmē Balkrievijas ekonomiku. Vairāku lielu uzņēmumu darbinieki streiko, bet bankomātos un valūtas mai-nas punktos sākot aprūpties ASV dolari, eiro un Krievijas rubli, vēsta televīzijas kanāls "Dožg".

Visas nedēļas laikā Minskā un arī citās Balkrievijas pilsētās notika mierīgi protesti, lielāko

tiesu ielas malās stāvēja cilvēki ģēr-bušies gaisās drēbēs ar balstsarkanbalto karogu un ziediem rokās. Svētdien Minskā "Jaunās Balkrievijas gā-jiens" sapulcēja aptuveni 150-200 tūk-stošus cilvēku. Gā-jiens notika mierīgi, cilvēki vienkārši stāvēja vai staigāja ar ziediem un karo-giem, jo Neatkarī-bas laukumā visiem nepietika vietas.

vušies atvalinājumos arī daudzi oficiālo valsts televīzijas kanalu žurnālisti, operatori un producenti, jo atteikušies veidot meli-gas ziņas. Viņu vietā, Lukašenko aicināti, no Krievijas jau iera-dušies cilvēki, kuŗi gatavi stāstīt to, ko grib oficiāla vara.

Lukašenko turas pie varas, kā mēdz sacīt, ar zobiem un na-giem. Jau pagājušajā nedēļā tika ierosināta krimināllieta pret Koordinācijas padomi par to, ka tā gatavojojat valsts apvērsumu, lai sagrābtu varu, kaut gan padome ne reizi vien ir skaidro-jusi, ka tajā ir pārstāvēta plaša Balkrievijas sabiedrība un ka tā vēlas izveidot dialogu ar varu.

Pagājušajā nedēļā varas ie-stādes Balkrievijas territorijā ir bloķējušas piekļuvi vairāk nekā 70 tīmekļa vietnēm. To vidū ir "Radio Brīvā Eiropa/Radio Brī-vība", platforma "Golos", kas

bēgušas", pēc tam piegāja pie kašavīriem un OMON, sveici-nāja viņus, sakot: "Brašuli! Bra-šuli! Paldies! Mēs ar viņiem tik-sim galā!"

Lukašenko ir izsludinājis pa-augstinātu kaujas gatavību armijā, kuŗa gandrīz visa ir pār-vietota uz Rietumu robežu – ar Lietuvu un Poliju. Jau visu nedēļu diktators skalī apgalvo, ka NATO grāsās uzbrukt un negrib dzirdēt NATO atbildi, ka ne-kāds uzbrukums nav gaidāms, jo NATO ir aizsardzības spēki.

Divains un reizē arī smiekli-gadījums notika svētdien, 23. augustā, pie Lietuvas robežas ar Balkrieviju. Atbalsta akcijā Balkrievijā Brīvības gājienu dalibnieki gaisā palaida vairākus kopā sasietus baloniņus baltā un sarkanā krāsā, uz ku-riem bija senais Balkrievijas ģerbonis, ko tagad izmanto pro-testētāji. No Balkrievijas puses gaisā pacēlās kaujas helikopters MI-24, pārkāpa Lietuvas gaisa robežu, lai notvertu šos balonu-nus. Protams, nekādi NATO spēki gaisā nepacēlās, vienigi nākamajā dienā Lietuva ie-sniedza Balkrievijai notu par robežas pārkāpšanu. Savukārt Balkrievija pažīnoja, ka baloniņi ar pretvalstisku simboliku pārkāpuši robežu un kaujas helikopteram tie bijuši jāpārtver,

jo tā esot bijusi gaisa zonde ar baloniem, kas varot būt arī bīstami... Lieki sacīt, ka oficiālie Balkrievijas mediji apgalvo, ka svētdienas protesta gājiens pie-dalījušies vien kādi 20 tūkstoši cilvēku un ka protestētāji visu laiku kaut ko lauž, iznīcina, dedzina.

Jebkurā gadījumā šī nedēļa var izrādīties visai skarba, jo nav izslēgtas iespējamās provokācijas uz Rietumu robežas no Balkrievijas puses.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

Kā top Covid-19 vakcīna Latvijā?

*Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošais pētnieks
Dr. biol. Andris Zeltiņš intervijā Irēnai Bērziņai*

Par Covid-19 ir atrodamas neskaitāmas publikācijas un viedokļi. Dažkārt ierindas lasītājs ir neizpratnē, lasot pretrūnigus viedokļus par vīrusa bīstamības pakāpi. Kur tad ir patiesība?

Patiessība ir kaut kur pa vidu. Oponējot tiem, kas saka, ka tā ir vētra ūdens glāzē, varētu minēt publicētos faktus par vīrusa izraisītām sekām un blakusparādībām, ko šis vīruss ir radījis tiem, kas ir pat relātīvi viegli sliemojuši: grūtības elpot, nogurums, esošo slimību saasināšanās. Šīs sekas var izraisīt nozīmīgu darbaspējīgo cilvēku skaita samazināšanos. No otras puses, ir pagājis tikai pusgads kopš pasaule zina par *Covid* vīrusu, tāpēc arī daudzās valstis noteikti stingri karantīnas pasākumi.

No kurienes tad īsti tas ir atcelojojis pie mums?

Molēkulāri bioloģiskie dati diezgan skaidri parāda, ka vīruss ir pārnests no dzīvniekiem uz cilvēkiem. Es teiku – lielā mērā tas ir saistīts ar cilvēku saimniecisko darbību, jo cilvēki apgūst aizvien jaunas teritorijas partikas ražošanai, vietas, kur līdz šim cilvēki nav bijuši, tadejādi viņi nonāk kontaktā ar tur esošajiem dzīvniekiem, kas rada infecšanās risku.

Cik daudz ir zināms par šo vīrusu?

Šādi vīrusi virusologiem ir pazīstami. Ja paskatāmies uz vīrusa genoma uzbūvi, tad nav pamata domāt, ka tas ir mākslīgi radīts. Līdzīgi koronavīrusi dzīvniekiem tika atklāti jau pagājušajā gadsimtā. Šī vīrusu grupa spēj inficēt gan cilvēkus, gan dzīvniekus. Lielākā daļa cilvēku organismu ar dzīvnieku izcelsmes vīrusu tiek galā, taču, ja stārp šiem individuēm būs cilvēks ar vāju imūnsistēmu, tad vīruss tur var "aizķerties". Notiek nelielas vīrusa izmaiņas, pielagošanās cilvēka organismam. Rezultātā – šodien mums ir pandēmija ar gandrīz 20 miljonu saslimušo un ap 700 tūkstošiem mirušo. ASV un Ķīnas zinātnieki gatavojas veikt pētījumu, lai tik tiešām noskaidrotu, vai Uhanas tirgus un eksotiskie dzīvnieki ir tā vieta, no kurienes vīruss ir cēlies.

Kāpēc neaizliedz eksotiskās galas lietošanu pārtikā?

Valsts likumdošana nosaka, kas ir pārtikas produkti. Taču ne visās valstīs šāda likumdošana pastāv. Ķīnā vienmēr bijuši populāri eksotiski ēdienu, kas balstīti tautas tradīcijās.

Populārs ir viedoklis, ka šī slimība līdzīga gripai. Droši vien tāpēc arī dažādas valstis reaģēja dažādi.

Šīs vīruss nav tik ļoti mainīgs kā gripas vīruss, bet tam ir augstāks pārneses koeficients, tas ir lipīgāks nekā gripas vīruss. Saslimušais inficē vismaz divus un vairāk cilvēkus. Tas ir augstāks rādītājs nekā gripai. Es skaidrotu valstu valdību reakciju ar to, ka sākotnēji trūka informācijas, cik

Andris Zeltiņš "Neviens nezina, vai un kā vakcīna pasargās no vīrusa. Rietumu pasaule grūti iedomāties, ka kāds, zinot to, ka cilvēki no šī vīrusa smagi slimību mirst, būtu gatavs organizēt klinisko pētījumu, kur vispirms cilvēkus vakcinē un pēc tam mākslīgi inficē. Tātad īstā atbilde par vakcīnas efektivitāti būs tad, kad tā tiks pārbaudīta reālos vīrusa infekcijas apstāklos."

bistams ir šis vīruss, jo tas ir pilnīgi jauns, epidemiologiem nebjāja nekādu statistiskas datu, līdz ar to ļoti grūti izteikt jebkādas prognozes.

Pasākumi, kas tika veikti Latvijā, izrādījušies diezgan efektivi.

Roku mazgāšana, distance, sejas maskas. Ir viedoklis, ka šīs maskas nav efektīvas. Manuprāt maskas tomēr mazina risku. Pirmajās pāris dienās cilvēks nemaz nezina par savu saslimšanu, tāpēc maskai ir liela nozīme, īpaši slēgtās telpās, pasākumos, sabiedriskajā transportā, lidostās, lidmašīnās. Neapšaubāmi, šīs vīrusu ienesīs nopietnas pārmaiņas ikdienas dzīvē un paradumos. Jau tagad pat mazi

bērni sveicinoties dod elkonī, nevis roku.

Sociālajos tīklos lasām arī, ka vīruss esot mākslīgi radīts. Vai tas mīts, vai patiesība?

Ja vīruss būtu mākslīgi izveidots, tad vakcīna, visticamāk, jau būtu tirdzīgā. Turklāt, mākslīgi radot šādu vīrusu, sekas nav prognozējamas.

Labas, drošas vakcīnas izveide – tie ir apmēram 15 gadi, bet mums sola to izstrādāt pusgada – gada laikā. Kā tas ie-spējams?

Pusgada laikā izveidot vakcīnu, kas atbilstu visām pasaules veselības organizācijas prasībām, tātad veikt pirmskliniskos un kliniskos pētījumus – tas varētu būt izdarāms tikai tad, ja

pētniekiem vai farmācijas kompānijai jau ir iepriekšēja pie-redze. Vairākas farmācijas kompānijas ir strādājušas, piemēram, pie pirmās SARS vakcīnas pirms 20 gadiem. Pēc būtības tā ir labiestrāde – vakcīnas platforma, uz kā bāzes var izstrādāt *Covid* vakcīnu. Pirmā tāda kompanija bija no ASV – Moderna/National Institute of Health – viņi jau uzsākuši trešās fazes kliniskos pētījumus vairākās pasaules valstīs. Arī Oksfordas Universitātē sadarbībā ar britu-zviedru kompaniju AstraZeneca – viņi ir tikuši līdz 3. klinisko pētījumu fazei. Daudzu valstu valdības jau ir rezervējušas vakcīnu dozas no šīm kompānijām.

Arī Latvijas pētnieki strādā pie vakcīnas izveides?

Pavisam ir četri dažādi virzieni, pie kā strādā farmācijas kompānijas. Pirmais virzieni balstīts uz vīrusa nukleinskābēm. Pasaule līdz šim vēl nevienas šāda veida vakcīnas nopērkamas nav, tas ir kaut kas pilnīgi jauns. Otrs virzieni balstīts uz modificētiem vīrusiem, kas produce daļinās, kam uz virsmas būs tas *Covid* kronītis, veidojot antivielas. Šī ideja, manuprāt, ir diezgan perspektīva. Trešais virzieni ir uz koronavīrusa atsevišķiem proteīniem balstīts, kas ir tikai panemta daļa no šā vīrusa un īpašā formā sagatavota tā, lai pret to veidotos antivielas – tiek veidota vakcīnas formula kopā ar dažādām palīgvielām. Vakcīna, pie kuģas mēs šeit, Rīgā, strādājam, arī pieder pie šīs grupas. Mēs „iemontējām” daļu no koronavī-

rusa proteīna mākslīgā augu vīrusā. Ceturtais virzieni ir mēģinājums atrast jau esošās vakcīnas, kas būtu izmantojamas koronavīrusa slimniekiem. Viena no tādām ir, piemēram, tuberkulozes vakcīna.

Tas ir tas lielais jautājums, kurš pētījumu virzieni dos rezultātu?

To varēsim redzēt tad, kad sāksies apjomīgie kliniskie pētījumi ar daudziem tūkstošiem dalībnieku, kad vienu un to pašu vakcīnu pārbaudīs dažādās pacientu grupās, dažādās valstīs visā pasaule. Vakcīnas iedarbība atkarībā no rases un vecuma var būt atšķirīga.

Kāpēc joprojām visi ir ļoti piesardzīgi?

Tāpēc, ka neviens nezina, vai un kā vakcīna pasargās no vīrusa. Rietumu pasaule grūti iedomāties, ka kāds, zinot to, ka cilvēki no šī vīrusa smagi slimību mirst, būtu gatavs organizēt klinisko pētījumu, kur vispirms cilvēkus vakcinē un pēc tam mākslīgi inficē. Tātad īstā atbilde par vakcīnas efektivitāti būs tad, kad tā tiks pārbaudīta reālos vīrusa infekcijas apstāklos.

Esam izmēģinājuma trūši?
Civilizētās pasaules ētika to nepieļauj.

Un kāda ir izeja? Primāti? Šimpanzes?

Jā, ir veikti šādi pētījumi, pri-mātos vakcīnas „strādā”. Tomēr joprojām trūkst informācijas par to, vai vakcīna aizsargās cilvēkus un, ja aizsargās, tad cik efektīvi.

(Turpinājums 8. lpp.)

Kā top Covid-19 vakcīna Latvijā?

*Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošais pētnieks
Dr. biol. Andris Zeltiņš intervijā Irēnai Bērziņai*

(Turpināts no 8. lpp.)

Latvijas valdība piešķirusi piecus miljonus eiro valsts pētījumu programmai "Covid-19 seku mazināšanai". Kāds ir jūsu piensums šajā projektā?

Viena no programmas sastādājam ir jaunu vakcīnu radīšana. Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs sadarbojas ar Latvijas Organiskās sintēzes institūtu. Mēs piedāvāsim jaunus mākslīgos vīrusus, pie kuriem ar Organiskās sintēzes institūtu izstrādāto ķimikāliju palīdzību varēs „piešūt” gabaliņus no jaunā SARS vīrusa.

Uz jūsu pētījumu centra izstrādātās vakcīnas izveides

platformas bazes Šveicē tiek izstrādāta vakcīna.

Mēs ar Šveices kompānijām vīrusu izstrādē sadarbojamies jau kopš 2002. gada. Koronavīrusa vakcīnas izstrādei kompānija SAIBA ir izveidojusi vairāku universitāšu un privāto laboratoriju konsorciju, kas izmanto mūsu izstrādāto vīrusa izveides platformu, ko mēs Rīgā izveidojām jau pirms sešiem gadiem. Platforma ir materiālu un darbību komplekss, kas veiksmes gadījumā dod iespēju izveidot jaunu vakcīnu.

Kā tapa šīs vakcīnas platforma?

Sākums bija interesants. Mūsu akadēmiskās darbības virziens ir saistīts ar augu vīrusiem, un mēs

nepieciešamo augu vīrusa genu, kas ir šīs platformas pamatā, ieguvām no inficētām lillijām pieņemjās dārza...

Kāpēc tieši šis augu vīrus ir ritik nozīmigs?

Tāpēc, ka tas ir „elastīgs” un tajā var „iemontēt” gabaliņus no citiem vīrusiem. Mēs ar genu inženierijas palīdzību augu vīrusa karkasā ievietojam tādus proteīna gabaliņus, pret kuriem gribam dabūt antivielas. Koronavīrusa gadījumā tas ir gabaliņš no šī vīrusa, taču princips nemainās. Tā ir šīs mūsu platformas būtība. Uz mūsu izstrādātās platformas pamata jau ir izveidotas vairāk nekā 10 dažādas eksperimentālās vakcīnas.

Jūs uzsākāt dalību pētījumā loti laikus?

Tiklidz februārā sākumā Šveicē tika atklāts pirmais Covid-19 gadījums, kollēgas ar mums sazinājās un aicināja uzsākt darbu pie vakcīnas. Mums atlīka tikai diskutēts, kurā valstī veikt pirmās fases pētījumus. Ar šo vakcīnu tiks vakcinēti brīvprātīgie cilvēki. Vakcīna tiek gatavota arī primātu pētījumiem – process norit parallēli, jo ir milzīgs laika spiediens. Parasti vakcīnu izstrāde notiek soli pa solim, tāpēc process norit daudzus gadus.

Kādā stadijā šīs pētījums ir pašreiz?

Rūpīcā gatavojas saražot vairākus tūkstošus dozu, lai varētu veikt pirmās kliniskās fases pētījumus, kas pēc būtības parādis, vai vakcīna nav indiga. Pagaidām par efektīvitāti var spriest

no netiešiem eksperimentiem.

Kad šī vakcīna varētu būt gatava?

Oktobrī – novembrī šī vakcīna varētu būt gatava nākamajam pētījumu posmam. Pašlaik tiek diskutēts, kurā valstī veikt pirmās fases pētījumus. Ar šo vakcīnu tiks vakcinēti brīvprātīgie cilvēki. Vakcīna tiek gatavota arī primātu pētījumiem – process norit parallēli, jo ir milzīgs laika spiediens. Parasti vakcīnu izstrāde notiek soli pa solim, tāpēc process norit daudzus gadus. Covid gadījumā mums ir laika limits. Šeit ir tā stratēģiskā attšķirība. Tāpēc Covid vakcīnu projekti ir liels izaicinājums visām farmācijas kompanijām.

AUTORITĀŠU VIEDOKLIS

Rīgas Stradiņa universitātes Infektolīģijas katedras vadītāja **Ludmila Viķsna**
(Nedēļrakstam IR)

Par šo slimību mēs neesam iemācījušies praktiski neko!

Ir noskaidrots ierosinātājs, bet zinātniskā literātūra tiek publicēta tik pārsteidzīgi, kā nekad nav bijis. Pasaules Veselības organizācija arī bijusi apjukumā un devusi rekomendācijas par medikamentiem, par kuru iedarbību nebija skaidrības. Mēs tagad nevaram saprast, kurš avots ir patiess un kuriš ne.

Es esmu klinikas ārste, man jānodarbojas ar cilvēku individuāli, un es nevaru rekomendēt cilvēkiem neko tādu, par ko vispār nevar zināt, kas tas būs. Ja nu ir sluktāk? Pasaule ir daudz vakcīnu, kurās pilnīgi nestrādā, jo protekcija ir 10%. (..)

Kāpēc dažos cilvēkos vīrus ir tik agresīvs, bet citi Covid-19 pārslimo salīdzinoši viegli? Infekcijas procesā ir trīs svarīgi posmi, – viens ir vīrus – cik tas ir agresīvs. Vīru mainās, pārejot no viena cilvēka uz nākamo, un, ja tu kēdē esi pirmais un vīrus ir svais un mundrs, sekas var būt smagākas. Vīru mainās, ja viņa divām meitām ir runa. Zināms, ka viena no viņām nodarbojas ar medicīnu un ģenēiku, bet otra ir uzņēmēja.

Vakcīnai dots nosaukums "Sputnik V" (pēc starptautiskās klasifikācijas "Gam-COVID-Vac Lyo"), tā izstrādāta Krievijas akadēmīka Nikolaja Gamaleja vārdā nosauktajā Nacionālajā epidemioloģijas un mikrobioloģijas centrā; plašākai sabiedrībai būsot pieejama no nākamā gada janvāra. Vispirms koronavīrusa pretotīti saņemšot medikī un skolotāji. Tas varētu notikt jau septembrī. Interesi par iespēju iegādāties jauno vakcīnu izrādījusās jau 20. valstīs, un tā tikšot populārizēta ārzemēs.

Esmu pārliecināta, ka vīrusu

ne tikai vilšanās par visiem medikamentiem, kuru rekomendē.

Es ļoti lepojos ar to, kā mums iznāca Latvijā. Tie kuri valdības reakciju sauc par pārspīlētu, nav redzējuši mirušos Italijā, viņi nav pabijuši Maskavā, Nujorkā, kur nevar apglabāt cilvēkus godam. Ja būs slimnieku skaita pieaugums, vai tiks galā? Jā, noteikti. (..)

Ģenētika varētu būt viens no elementiem, kāpēc slimība mazāk izplatījusies pie mums Latvijā.

Vakcīna kā "krievu rulete"

Ne tik sen Krievija pārsteidza pasaulei ar paziņojumu, ka pirmā reģistrējusi vīrusu pret koronavīrusu, tomēr ekspertu attieksme pret to ir ļoti rezervēta. Sensacionālo paziņojumu Krievijas prezidents Vladimirs Putins saviem ministriem sniedza valdības sēdē, palūdzot veselības aizsardzības ministram Mihailam Muraško sniegt sīkāku informāciju. Pats Putins apgalvoja, ka vīrusa esot "pietiekami efektīva": "Tā veido noturigu imūnītāti un, atkārtošu, ir izgājusi visas nepieciešamās pārbaudes." Pat Putina meita esot to jau izmēģinājusi – sākumā bijusi 38 gradu temperatūra, taču tā normālizējusies divu dienu laikā. Krievijas prezidents gan neprecīzēja, par kuru no viņa divām meitām ir runa. Zināms, ka viena no viņām nodarbojas ar medicīnu un ģenēiku, bet otra ir uzņēmēja.

Vakcīnai dots nosaukums "Sputnik V" (pēc starptautiskās klasifikācijas "Gam-COVID-Vac Lyo"), tā izstrādāta Krievijas akadēmīka Nikolaja Gamaleja vārdā nosauktajā Nacionālajā epidemioloģijas un mikrobioloģijas centrā; plašākai sabiedrībai būsot pieejama no nākamā gada janvāra. Vispirms koronavīrusa pretotīti saņemšot medikī un skolotāji. Tas varētu notikt jau septembrī. Interesi par iespēju iegādāties jauno vakcīnu izrādījusās jau 20. valstīs, un tā tikšot populārizēta ārzemēs.

Farmakoloģijas eksperti un me-

dīku organizācijas ne tikai ārzmēs, bet pat paša Krievijā vēl iepriekš brīdinājušas nesteigties un necentīties par katru cenu izpildīt to, kas Rietumos jau nosaukts par "prezidenta Putina ambiciozo plānu" – būt pirmajiem pasaule, bet potes saņēmējiem var izvērsties par "krievu ruleti". Cik zināms, testēšana nav veikta pat simtam – tikai 38 cilvēkiem, kamēr zāļu izmēģinājumu trešā faze saskaņā ar pasaules praksi paredz vairākus tūkstošus izmēģinājumu. Tostarp informācija par 38 jau notikušu testu gaitu nav publiskota un interesentiem jāapmierinās vien ar Krievijas apgalvojumu, ka nekādu blakņu neesot. Tas kārtējo reizi pārsteidzis Rietumu ekspertus, jo principā blakusparādības ir jebkurai potei, kaut vai tajā ziņā, kādas paliek pēdas dūriena vietā.

Pasaules veselības organizācijas (PVO) pārstāvis Tariks Jazarevičs komentējis, ka pētījumus šajā jomā pieklātos veikt saskapā ar procedūrām un normām, kādās pasaulei pieņemtas. Hamburgas Bernharda Nohta institūta virusologs Jons Šmits-Kanazits vācu raidītājam *Deutsche Welle* paudis neizpratni, kā vispār iespējams apstiprināt un reģistrēt vīrusu, par kuru slēdzienu nav bijis iespējams dot neatkarīgiem ekspertiem un nav bijis arī nekādu publikāciju. ASV galvenais eksperts infekcijas slimību jautājumos Entonjss Fauči nav slēpis šaubas par Krievijas paziņojumu segumu: "Rādit vīrusu un pierādīt, ka tā ir efektīva – tās ir divas dažādas lietas." Tāpat ASV veselības ministrs Alekss Azars pāvestīja, ka centieni izstrādāt vīrusu pret koronavīrusu nav saņemšanas, kurās svarīgi būt pirmajiem. ASV ir noslēgti ligumi par uzņēmuma *Moderna* izstrādātās vīrusa ražošanu, divi uzņēmumi vīrusa izstrādē jau saņēmuši trešo izmēģinājumu fazi, kamēr Krievija ar savu vīrusu to gatavoja sākt tikai tagad.

(*Latvijas Avīze*)

TRĪS REIZ TRĪS VIBRĒ PĀRI PASAULEI

Šogad pavisam negaidīti (un vēl tagad liekas gandrīz neiespējami!) arī man bija izdevība piedalīties Gaņezera 3x3 nodarībās ASV, pat neatstājot dzīvokli Rīgā. Protī, virtuālās nodarbības bija paredzētas netikai pieaugušajiem, bet arī jauniesiem un bērniem. Sākumā gan es nebiju visai ieinteresēta, bet pēc vairākām sarunām ar māsu, kas man ieskaidroja, cik tas ir vienkārši, ja zini, ko un kā darīt ar savu datoru, un kaut ko par to, kas saucas „ZOOM”. Saņēmos un pieteicos, bet, kad saņēmu virtuālās nometnes programmu, biju pārsteigta par tās daudzpusību – bērniem Laima Zvilna mācīja izgatavot pūķi, pusaudžiem un jauniešiem Eriks Zeps mācīja par dansiem, bet Linda Treija pāldzēja zīmēt 3x3 gadagrāmatu un stāstīja par mākslu. Pieaugušajiem Linda mācīja gleznot ar dabīgām krāsām no produktiem, ko lieto ikdienu. Man tas likas kā Ķīnas ābece – kādas gan krāsas var dabūt no maizes vai kartupeļiem? Lilita Spuris un Andris Rūtiņš runāja par latviskām rotām, to vēsturi un valkāšanu, bet vēsturnieks Dr. Uldis Neiburgs par Latvijas vēsturi, atmiņu un politiku Otrajā pasaules karā. Ingūna Bauere stāstīja, kā no idejas var tikt līdz grāmatai. 3x3 pavāri iemācīja, kā sagatavot mazsalītus gurķus, bet Dace Veinberga – kā uzskanot kokli. Par jaunu 3x3 vēl nerедzētu lietu runāja Spuru Atis, kurš stāstīja par to, kā, mainot ikdienas valodu, var mainīt savu pasaules uztveri. Man pat bija izdevība sazināties ar cilvēkiem, ko biju satikusi kādā no iepriekšējām klāties.

nomētnēm un vairākiem pažīmām no Klīvlandes, kur biju pavadījusi divas trešdaļas no savas dzīves pirms pārcēlos uz Rīgu. To visu par iespējamu bija padarījusi Māra Linde no Kalifornijas, ko vēl tagad apbrīnoju par viņas izdomu un spējām pie datora, jo viena otra lekcija bija apvienota ar klausītājiem (šoreiz jāsaka ar skatītājiem) arī no Katskilu virtuālās nometnes. Neticami, ka nesen mēs vēl tikai sapnōjām par telefoniem, kur viens otru varēsim redzēt, tagad skatāmies acis vai veselam simtam cilvēku. Fantastiski!

Pirms kādiem četrdesmit gadiem, kad ALAs valdes sēdē protokolēju lēmumu par nometni latviešu ģimenēm, neviens nam no tur klātesošajiem ne prātā neienāca, ka šī kustība izplatīsies pa visu pasauli, kur dzīvo latvieši. Labi gadījās arī tas, ka tajā laikā ALAs valdē ārpusskolas izglītības nozari vadīja enerģiskā Dr. Līga Ruperte, kam valde uzticēja to izveidot. Un viņa to izveidoja tā, ka gandrīz visās latviešu mītnes zemēs kādreiz jau ir notikusi vīsmaz viena 3x3 nometne! Likās jau, ka šogad negantā vīrusa dēļ tās nenotiks, bet atkal mūsu vidū gadījās trīs enerģiskas, gudras latvietes, kas izkārtoja tā, ka piedalīties varēja visi, kas vien vēlējās, vienlaikus kur pasaulei viņi dzīvo. Lielis paldies Mārai Lindei, Maijai Zaeskai un Daigai Rūtiņai, kurās kopā veica šo lielo darbu, kas iepriecināja latviešus burtiski visā pasaulei.

Astrīda Jansone

Fragments no topošās grāmatas

SILVIJA GRIGULIS DŽONSA

Uzrakstīt šo grāmatu mani iedvesmoja mazbērni – Lūks, Sofija, Harijs, Sallija, Konrāds, Ambera, Klaudija, Jūlija, Dilans, Semss, Marta, Henrijs un Ēriks. Grāmata ir veltījums viņiem! Savukāt grāmatu rakstīt mani iedrošināja viņu vecāki – Kristīne, Konrāds, Eleonora, Ēriks, Libija un Monika. Bērnu atbalsts, tāpat kā manu vedeklu Gzelas un Mērijas un znotu Džona, Marka un Krisa uzmundrinājums man bija nenovērtējama palīdzība, lai īstenotu šo neparaisto ceļojumu pagātnē un lautu atgriezties manas bērnibas pašaulē.

Šī grāmata tapa ļoti īpašā laikā. Latvijai, kur esmu dzimusi un kurai pieder mana sirds, ir apriņķi simt gadu. Mani atmiņu stāsti lai ir veltījums arī manai dzimtenei un visiem, kuri tajā pieminēti!

Daudzi, kurus pieminēšu šajā grāmatā, vairs nav starp mums, taču viņi arvien būs dzīvi manā sirdi.

Manas bērnibas gaitas nav iedomājamas bez maniem brāļiem Andreja un Viktora, un – visubeidzot – šo grāmatu es veltu arī savam milājam vīram Harijam.

Kad biju maza meitene, tēvs manā atmiņu kladē ierakstīja novēlējumu “Dzīvo dzīvē dzīvu dzīvī!”

Kad gan dzīvā dzīve var būt pa īstam dzīva, ja ne kara laikā, un jo īpaši tad, ja tev ir vien astoņi līdz trīspadsmit gadu? Tagad, astoņdesmit gadu vecumā, paraugoties atpakaļ, es saprotu, ka kara laikā piedzīvotais man patiesām ir līcis dzīvot ļoti dzīvu dzīvi.

Grāmatā es stāstišu par saviem vecvecākiem un savu bērnibas laiku. Šādam solim mani iedvesmoja mazmeitas Ambera un Sallija, kuras, savus skolas projektus gatavojojot, mani reiz izjautāja par veciem laikiem. To-reiz es mēgināju uzlikt uz pāri dažus notikumus, ko biju dzirdējusi no savas mātes. Tas man atsaucā atmiņā dažadus pašas piedzīvojumus, kas beigu beigās savirknējās stāstu krājumā par dzīvi pirmskara Latvijā, tad Otrā pasaules kara laikā un visubeidzot – Vācijas bēglu nometnēs. Stāstiņiem būtu jāturpinās Anglijā, kuru mani vecāki izvēlējās par savu mītnes zemi, vietu ar mums nepazīstamu kultūru un citu dzīves stilu. Būtu jāturpinā. Bet tad jau es biju izaugusi.

Es gribētu, lai mani mazbērni šos stāstus uztver kā viņu vecmāmiņas piedzīvojumus, bet, ja vēlas, tad arī kā brīdinājumu – blēnas darīt nav labi!

Ambera raksta...

“Mana vecmāmiņa ir dzimusi Rīgā, Latvijā. Viņai ir divi brāļi, un kopā ar tēti un mammu viņa dzīvoja pie jūras. Tad sākās Otrais pasaules karš. Viņas ģimenei

Mans vecvectēvs Jāzeps Rimša un vecvecmāte Agnese (Poča) Rimša ar savām trīs meitām, ap 1890. gadu.

bija jādodas projām no mājām. Viņi šķērsoja teju visu Eiropu, braucot gan ar kuģi, gan ar vilcienu, gan ar smago automašīnu, gan ejot kājām un laiku pa laikam arī “balsojot” mašinas. Pēc kara vecmāmiņa dzīvoja Anglijā un tur satika manu vectēvu. Abi apprečējās un atbrauca uz Īriju.

Pavisam kopā vecmāmiņa ir mācījusies vienpadsmīt skolās. Divas no tām bija Latvijā, viena – Polijā, divas – netālu no Berlines. Četrus gadus ģimene nodzīvoja netālu no Dānijas robežas, un tur vecmāmiņa skolā iemācījās vācu un angļu valodu. Kad viņai bija četrpadsmit gadu, viņa no-mainīja vēl trīs skolas. Pēc tam sekoja divas koledžas, kurās vecmamma izmācījās par skolotāju. Viņa ir mācījusi skolēnus Āfrikā, Kanādā, Anglijā un Īrijā.”

Ambera J. B. (13 gadi)

LATVIJA

LEGENDA

Manuprāt, labs sākums šim stāstījumam ir mana vectēva Jāzepa neparastā piedzīmšana. Viņa ierašanās šajā pasaule pātiesām bija unikāla. Lēgenda vēsta, ka kādā tumšā nakti, kad laukā plūsījās vētra, kāds ārpuse skalji dauzīja dzīvojamās mājas durvis. Bija stipri vēls, ļaudis jau bija

gan tur notiek. Negantnieki nogalināja katru, kas parādījās istabas durvis. Projām ejot, viņi namam pielaida uguni, un tas nodega līdz pamatiem. Vienīgā, kas toreiz izglābās, bija saimnieka jaunā sieva, Viņa bija bērniņa gaidībās un tonakt gulēja klētiņā.

Izdzirdējusi kliedzienus pagalmā un ieraudzījusi namu līsemās, viņa iebēga mežā, atrada mežsarga māju un lūdza patvērumu. No uztraukumiem un izbailēm viņai sākās dzemības, un tajā pašā nakti pasaule nāca veselīgs puisēns, kuru nosauca par Jāzepu. Pēc dēla piedzīmšanas jaunā saimniece drīz vien

Un ko nu?!

Jāzepu izmitināja atsevišķā saimes naminā. Tur viņš dzīvoja un strādāja, līdz kažoks bija gatavs. Kad skroderim bija jādodas projām, viņš uzrunāja Agneses tēvu, sacīdams, ka vēlas precēt vina meitu. Uz to Poču saimnieks atbildējis, ka Agnese vēl esot gluži bērns un, ja pēc pāris gadiem Jāzeps savas domas nebūs mainījis, tad lai nāk un bildina, bet pagaidām lai ejot projām.

Jāzeps tā arī izdarīja. Viņš devās projām, bet pēc pāris gadiem atgriezās, apprecēja Agnesi un sāka dzīvot Poču mājās. Viena pēc otras viņiem dzima meitas, līdz beidzot pasaule nāca arī dēls

Es ar mammu Jūliju Rīgā, 1939. gads

nomira, bet mežsargs ar sievu paturēja mazo zēnu un audzināja kā pašu dēlu. Jāzeps nelīdzinājās citiem bērniem. Viņam bija gaiši mati un zilas acis, viņam nepatika lauku un meža darbi. Pamāte viņu iemācīja šūt. Šis amats viņam gāja pie sirds un arī padevās.

Laiks ritēja, Jāzeps kļuva par labu un apkārtne ieredzētu skroderi, un jau pavisam drīz pats pelnīja sev iztiku. Ar šujmašīnu padusē viņš staigāja no mājas uz māju, kur no saimnieku dotojiem audekliem darināja mētelus un uzvalkus. Viņš prata labi uzšūt tolaik iecienitos aitādu kažokus, tāpēc viņam aizvien bija darba pīlnas rokas.

Tā, apkārt ceļodams, kādu dienu Jāzeps pieklauzināja pie Poču māju namdurvīm. Sēšpadsmit gadus vecā saimnieka meita Agnese viņam atvēra durvis un laipni aicināja ienākt, jo viņas tēvam akurāt vajadzējis jauna kažoka.

Konstantīns. Ģimenē pavisam auga divpadsmit bērni. Divas meitenītes nomira vēl zīdaīna vecumā, divas citas – pusauga gados. Pārējie astoņi auga griezdamies un veidoja kupli sazarotu dzimtu. Es esmu viena no šīs Rimšu dzimtas atvasēm.

PIRMĀ PASAULES KARA BEIGAS

Kad beidzās Pirmais pasaules karš, Rimšu ģimene no Petrogradas sagaidīja atgriezamies manu vecmāmiņu Salomeju un divus viņas bērnus – Valdi un Jūliju. Mans vectēvs Francis Arulis kara laikā bija pazudis bez vēsts, acīmredzot bija gājis bojā. Nebija arī nekādu ziņu par vecāko meitu Viktoriju, kura kā medmāsa bija strādājusi armijas hospitalī un mājās tā arī vairs neatgriezās. Vissmagākais trieciens ģimenei tomēr bija vienīgā dēla Konstantīna bezvēsts pazušana.

(Turpinājums sekos)

Mūzeja "Latvieši pasaulē" mēneša priekšmets Trimdas roks

20. gadsimta 70. un 80. gados latviešu trimdas sabiedrībā attīstījās jauns mūzikas virziens – populārajai tradicionālajai latviešu etnografiskajai, koņu un instrumentālajai mūzikai pievienojās oriģināla rokmūzika, kas tika rakstīta latviešu valodā. To kompo-

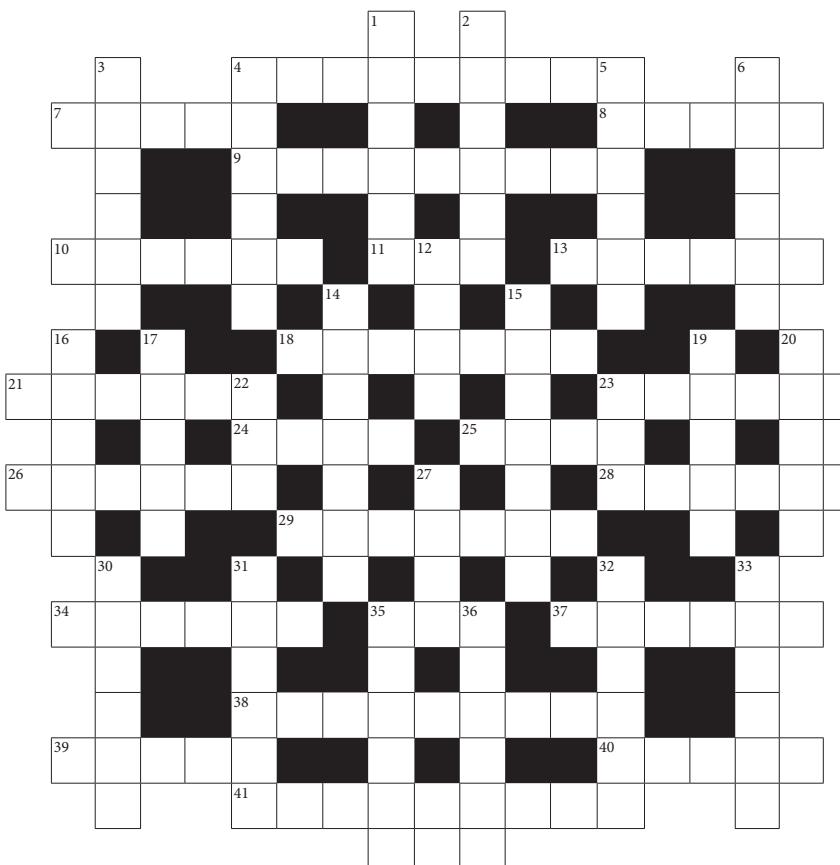
nēja un atskanoja trimdas latviešu jaunieši. Trimdas rokgrupu sniegums ātri kļuva pieprasīts – mūzikas ieraksti tika sūtīti no vienas valsts uz citu, jaunieši latviešu nometnēs un sarīkojumos visā pasaulē dziedāja un dejoja pie tām pašām dziesmām.

Grupas "Akacis" singls "Sirsniņa" un tās ražošanas "stempers" (vinila plates metāla matrica), izdots 1983. gadā ASV. Vaka dizainu veidojis mākslinieks Aivars Šmits

Sastādījis KĀRLIS PĒTERS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Limeniski. 4. Dzīlūdens kamera okeanografiskiem pētījumiem. 7. Folkloras sacējums. 8. Lokveida pārsegumi. 9. Somu komponists (1865–1957). 10. Sena franču tautas deja. 11. R. Ezeras romāns. 13. Speciāli atlasīts komplekts. 18. Spārnots briesmonis, pūķis. 21. Vingrošanas ierīces. 23. Budistu templis. 24. Ostas celtne kuģu remontēsanai. 25. Pilsēta Vidzemē.

26. Pilnīga neveiksme. 28. Rupja krāsotāju ota. 29. Garnele. 34. Kukaiņēdāju kārtas dzīvnieks. 35. Izcili kaņa lidotāji. 37. Bišu dzimtas kukainis. 38. Pilsēta Kazachstānas austrumos. 39. Ievērojamas augstas personas pavadoni. 40. Bībeles tēls. 41. Valodniecības nozare.

Stateniski. 1. Akustiska signālierīce. 2. Vērtspapīrs. 3. Sabiedriskās pirtis Šenajā Romā. 4. "Oskars". 32. Sparta. 36. Antrekots. 40. Modri. 41. Timis. 42. Austrija. 43. Makaroni.

Stateniski. 1. Elara. 2. Maskas. 3. Ranka. 4. Lauta. 5. Kafija. 6. Osaka. 7. Matadors. 9. Alauksts. 13. Krēta. 14. Perimetrs. 15. Periskops. 17. Stimuls. 18. Akcents. 26. Lisabona. 27. Inese. 29. Putraimi. 33. Andris. 34. Atsākt. 35. Pruss. 37. Rogas. 38. Kalme. 39. Sirot.

Grupa "Akacis" pie iecienītās ēstuves, no kurās netālu notika mēģinājumi Bronxā, Nujorkā, 1978. gadā. No kreisās: Jānis Abens, Aivars Šmits, Gatis Gaujenieks, Mārtiņš Strauss

Latviešu trimdas rokgrupas spēlēja arī saviesīgos vakaros dziesmu svētkos, jauniešu kongresos un nereti devās turnejas uz latviešu kopienām citās valstīs. Rokgrupas radās teju visur, kur dzīvoja latvieši, piemēram, "Akacis" (ASV), "Arvīds un Mūrsiteji" (Lielbritānija), "Lembasts" (Austrālija), "Ludvigs dzird" (Vācija), "Skandals" (Kanada)

un citas. Katrai no tām bija sava mūzikālais stils un sekotāji. 20. gadsimta 80. gadu beigās dažas no rokgrupām iepazinās ar Latvijas mūzikiem un kopā spēlēja koncertus gan Latvijā, gan Eiropā.

"Akacis" bija viena no vispopulārākajām mūzikas grupām ārpus Latvijas 20. gadsimta 80. gados. Viena no vispazīstamākajām viņu dziesmām ir "Sirsniņa" – dziesma, kurā tiek apspriesta identitātes dalīšana starp latviešu trimdas sabiedrību un ASV popkultūru. Dziesmas autors ir grupas vadītājs Gatis Gaujenieks. Dziesma "Sirsniņa" ir pārdzīvojusi laiku un robežas starp ASV un Latviju – to ierakstījuši arī Latvijā dzīvojošie mūzikai un tā ir labi zināma Latvijā.

Tavā itin īsā mūžīgā jau galviņa kārtīgi sajaukta. Starp partijām un bāznīcu, ar hamburgeri un pīrāgu!

Singla otrajā pusē dzirdamas vēl divas papildu dziesmas – "Skābeklis" un "Iesvētības". Trimdas sabiedrībā dziesma "Skābeklis" kļuva par grupas "Akacis" zināmāko darbu.

* Visplašāko informāciju par latviešu mūzikas ierakstiem varat izlasīt grāmatā

Atis Gunivaldis Bērtiņš.
latviešu skaņuplašu vēsture II

Nodala „Latviešu skaņuplates pēc Otrā pasaules kara latviešu trimdas zemēs (1945–1991)”. Grāmatu varat iegādāties, rakstot Inesei Zaķis.

Cena – 80,- dolari, t. sk. pasta izdevumi.

Pasteidzieties! Grāmatas reakcijā ir ierobežotā daudzumā.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par piedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs — uzcelt Saietu namu! **Palidzi! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojuumiem EUR:

AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojuumiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK

Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktendarzs.lv

LATVIEŠU APVIENOTAIS JAUNIEŠU KORIS
LABKI

**JA ESI VECUMĀ NO DEVIŅIEM LĪDZ ASTOŅPĀDSMIT GADIEM
UN TEV PATĪK MUZICĒT LABU DRAUGU PULKĀ, PIESAKIES!**

**LATVIEŠU APVIENOTAIS JAUNIEŠU KORIS "LABKI"
GAIDA TEVI UN VISUS SAVUS ESOŠOS DZIEDĀTĀJUS
UZ AIZRAUTĪGU IEPAZĪŠANOS UN TRĪSPĀDSMITĀS SEZONAS ATKLĀŠANU.**

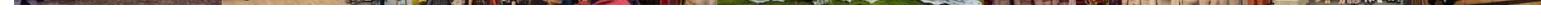
**VAI RĀK INFORMĀCIJAS IEGŪSI RAKSTOT UZ E-PASTU:
LVAPVIENOTAISBKI@GMAIL.COM, VAI ZVANI: 0863386968**

**MUMS PATĪK KOPĀ DZIEDĀT,
MUZICĒT UN CELOT.
MUMS PATĪK JAUNUS MĒRKUS SASNIEGT.
MUMS PATĪK DRAUGA PLĒCU SAJUST.
MUMS PATĪK KOPĀ BŪT UN KOPĀ RADĪT!**

elVé
LATVIEŠU BIEDRĪBAS IRĪJA JAUKTĀS KORIS
LABĀKA SABIEDRĪBA!

**JAUKTĀS KORIS "elVé" UZSĀK SAVU PIECPĀDSMITO SEZONU, KURA SOLĀS BŪT ĪPAŠI AIZRAUTĪGA.
GRIBI BŪT AR MUMS?**

LĪDZ 14. SEPTEMBRIM RAKSTI UZ E-PASTU: ELVE.IRIJA@GMAIL.COM VAI ZVANI: 0863386968

SĒRAS

Mūžībā aizgājusi mūsu ilggadēja
Imeria Anglijas kopas locekle
fil! LAIMA LINDINŠ
dzimus Brugētāja
Dzimusi 1922. gadā, mirusi 2020. gadā

Kad pārlieksies man sēru vītols
Un tumsai netiks atkāpties,
Kā visu augstākajos rītos
Pret ausmu mana dvēsle ies.
Ēriks Ādamsons

Viņu mīlā piemiņā paturēs
Imeria Anglijas kopas locekles

Mūžībā aizgājusi mūsu mīlā mamma un vecmāmiņa
ERNA ANNA BALODIS
Dzimusi Schupp 1927. gada Holzhausen, Vācijā,
mirusi 2019. gada Lesterā, Anglijā.

Aijā, baltā debess saime,
Valā veri zvaigžņu māju,
Lai ceļ viegli zili vēji
Dvēselīti lidotāju.

Par viņu sēro
meita Astrīda,
mazbērni Aleksandrs un Louis ar ģimeni

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm^2 ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm^2 ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: NB! 60 eiro

Pasta adrese:
Gertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761
Tālrakstis + 371 67326784

Darba laiks:
Pirmsdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P.O: 9-17, Pk: 9-13)
Tālr. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:
Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtināt tāpat kā līdz šim.
• par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
• par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
• 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas
mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem,
kurš tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versiju,
piedāvājam pasūtināt Amerikas
latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri
gada, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās
pašas, kas kopš 2001. gada bijušas ko-
pigas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu
no ASV.

• par 6 mēn. – EUR 186
• pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn.
EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksas: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un privātie
sludinājumi maksā EUR 6,- par 10 mm
augstu vienslejīgā platumā aizņemtu
telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm)
EUR 60,-

Komerciālie sludinājumi EUR 12
par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai seg-
vārdu parakstītos rakstos izteiktās do-
mas nav katrā ziņā arī redakcijas do-
mas. Par līdzstrādnieku honorāriem
nepieciešama iepriekšēja vienošanās.
Par publikācijas minēto faktu preci-
zitāti atbilst autors.

Lūdzam ziedojojumus iemaksāt:
Biedrības *Laiks-BL* kontā –
SEB Banka,
nr.: LV60UNLA0050018705154

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502
marketing@leta.lv
+371 – 672 225 09
www.leta.lv

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

ANDRA LEVITE KLŪST PAR PARALIMPIŠKĀS KUSTĪBAS PATRONESI

Latvijas Valsts prezidenta kundze Andra Levite ir piekritusi klūt par paralimpiskās kustības patronesi, tādējādi atbalstot paralimpiskās kustības attīstību Latvijā.

Andra Levite

“Esam ļoti pagodināti un pateicīgi Valsts prezidenta kundzei, ka viņa ir piekritusi klūt par paralimpiskās kustības patronesi. Tas valsts augstākajā līmenī vērš uzmanību uz to, ka cilvēku ar invaliditāti iespēju paplašināšana un paraspota attīstība ir neatņemama veselīgas sabiedrības attīstības daļa,” saka Latvijas Paralimpiskās komitejas prezidente Daiga Dadzīte. Viņa atzīst, ka “ikdienā joprojām bieži nākas sastapties ar vēl no padomju laikiem mantotiem priekšstatiem par to, ka Latvijā jau cilvēku ar invaliditāti ir ļoti maz, ka viņiem neko nevajag un ka jautājums par cilvēku ar invaliditāti iespējām nav no svarīgākajiem risināmajiem jautājumiem. Taču cilvēki ar invaliditāti ir daļa no mums – mūsu bērni, ģimenes locekļi, kaimiņi vai darba kollēgas.”

EIROPAS ČEMPIONĀTS PLŪDMALES VOLEJBOLĀ

Spēcīgā konkurencē Latviju Eiropas čempionātā plūdmales volejbolā, kas no 16. līdz 20. septembrim notiks Jūrmalā, pārstāvēs astoņi dueti, vēsta sacensību organizātori. Turnīrs pulcēs labākos Eiropas plūdmales volejbola vīru duetus no 17 valstīm un sieviešu duetus no 13 valstīm pa 32 pāriem vīriešu un sieviešu konkurencē.

Latviju pārstāvēs vīriešu dueti Mārtiņš Pļaviņš/Edgars Točs, Aleksandrs Samoilovs/Janis Šmedīņš, Michails Samoilovs/Aleksandrs Solovejs, Ardis Bedrītis/Arnis Reliņš un sieviešu pāri Tina Laura Graudiņa un Anastasija Kravčenoka, Varvara Brailko/Anete Namiķe, Krista Paegle/Kristīne Briede un Marta Ozolina/Luīze Skrastiņa. Turnīrs Covid-19 pandēmijas dēļ pretendē uz viena no sezonas spēcīgākajiem turnīriem dalībnieku ziņā statusu pasaulē.

UEFA ČEMPIONU LĪGĀ

Latvijas čempione Rīga Izraēlā aizvadīja vienīgo UEFA Čempionu ligas futbolā kvalifikācijas pirmās kārtas spēli, tiekoties ar Izraēlas čempioni Telavivas Maccabi. Saskaņā ar Nolikumu šogad vīrusa pandēmijas dēļ klubiem paredzēta tikai viena spēle (agrāk bija spēle savā un pretinieka laukumā). Latvijas klubiem izlozē gadijās spēcīgi pretinieki. Ja pamatlaiks beigties neizšķirti, tiks aizvadīts 2x15

minūšu pamatlaiks. Ja arī tad būs neizšķirts, uzvarētāju izšķirs 11 metru sitieni. Telavivas komanda ir titulētākā futbola vienība Izraēlā. Tā par valsts čempioni kronēta 24 reizes, tāpat 23 reizes izdevies izcīnīt Izraēlas kausu, kā arī piecas reizes svinēta uzvara ligas kausā. Īsi pirms spēles ar Rīgu Maccabi septīto reizi kļuva par valsts superkausa īpašniekiem, gan izbraukumā, gan savā laukumā ar 2:0 pārspējot Beersevas Hapoel.

Maccabi - Rīga 2:0 (0:0). Latvijas čempione Rīga UEFA Čempionu līgas futbolā kvalifikācijas pirmās kārtas spēlē viesos ar 0:2 (0:0) zaudēja Telavivas Maccabi komandai. Pirmais pavērsiens spēlē bija 57. minūtē, kurā Rūgins soda laukumā nogāza pretinieku futbolistu. Uz Rīga vārtiem tika nozīmēta «pendele», kuru Blekmens realizēja, panākot 1:0 Maccabi labā. Trīs minūtes pirms pamatlaika beigām Prenča soda laukumā nogāza Itaju Sehteru, “atnesot” vēl vienu 11 metru soda sitieni uz Rīga vārtiem. Blekmens arī šoreiz bija pārāks pār Ozolu, panākot 2:0. Ridzinieki sezonu turpinās UEFA Eiropas līgā, kuru sāks no kvalifikācijas otrs kārtas.

Pēc uzvaras pār Rīga UEFA Čempionu līgas kvalifikācijas pirmajā kārtā Izraēlas kluba Telavivas Maccabi treneris Jorgoss Donis izteicās par aizvadīto spēli. „Pirmais 20 minūtes bija sarežģītas. Ziniet, kad bumba ir tavā rīcībā un jādomā, ko ar to darīt, kurp doties un tamldzīgi, nav nemaz tik viegli, tāpēc ļauvu spēlēt brīvi,” izteicās Maccabi treneris. „Man liekas, ka pēc tam mēs atrādam isto tempu, spēlējām daudz labāk. Vienīgā problēma ar pirmo puslaiku bija tā, ka neguvām vārtus.”

“OLIMPISKĀS DIENAS 2020” RĪTA VINGROŠANAS TRENERE

Populārizējot veselīgu dzīvesveidu un godīgas spēles principus, Latvijas Olimpiskā komiteja (LOK) šā gada 18. septembrī organizēs “Olimpisko dienu”. Tā būs veltīta Starptautiskās Olimpiskās komitejas dibināšanai. Vienlaicīgi visās “Olimpiskās dienas 2020” vietās pasākums pulksten 10 sāksies ar rīta vingrošanu. Uz to aicinās trenere Monta Lībeka no Nīcas.

LATVIJAS DEBITĒ FIDE TIEŠSAISTES OLIMPIADĀ

Latvijas izlase debitēja Starptautiskās Šacha federācijas (FIDE) tiešsaistes olimpiādā. Mūsu vienība deviņās kārtās izcīnīja četrās komandu uzvaras, reizi cīnījās neizšķirti, četrās reizes zaudēja, savā grupā paliekot sestajā vietā desmit komandu ieskaitē. Latvijas izlase pārsvarā visas cīņas pie sešiem galddiņiem aiz-

vadīja Rīgas Techniskajā universitātē (RTU) Studentu pilsētinā Kipsalā. Rezultāti kārtu secībā: pārtai Taizemi 4:2, Austriju – 4:2, Izraēlu – 3:3, Moldovu – 1,5:4,5, IPCA – 4,5:1,5, Singapūru – 2,5:3,5, Rumāniju – 3,5:1,5, Slovākiju – 1,5:4,5. Lielmeistars Normunds Miezis, kurš gan aizvadīja trīs partijas, gan arī komentēja un analizēju turnīra gaitu, atzina, ka Latvijas izlase nospēlējusi savā līmenī. Mūsu komanda nebija pašā labākajā sastāvā, lai iekļūtu nākamajā kārtā. Daudziem šī bija jauna pierede, vairākas lietas nācās apgūt no jauna. Turnīrā piedalās daudz valstis (kopā – 163) un konkurence ir visa liela. Piemēram, Lietuva vispār nespēja sapulcināt komandu, bet Igaunija savā grupā palika pēdējā.

II līgas B grupas desmit komandu apla turnīrā Latvija ierindojās sestajā vietā. Ceļazīmes uz nākamo posmu ieguva Grieķija, Rumānija un Slovākija, bet mūsu izlasei turnīrs ir beidzies. Komandā spēlēja un punktus guva (sarindots pēc punktu skaita): GM Toms Kantāns (reitinga punkti 2452) – 5,5 p. (no 9), WGM Laura Rogule (2236) – 5 (9), Ramona Golsta (1778) – 4 (6), Arsns Bataševs (2128) – 2 (9), WGM Ilze Bērziņa (2090) – 2 (3), FM Matīss Mustaps (2331) – 1,5 (3), WFM Jūlija Gorožankina (1973) – 1,5 (3), WFM Elizabete Limanovska (1918) – 1 (3), GM Normunds Miezis (2477) – 1 (3), WFM Linda Krūmiņa (2020) – 1 no 3 un FM Ritvars Reimanis (2353) – 0,5 (3).

PREZIDENTA BALVAS IZCĪNA

Tradicionālajā Prezidenta balvas izcīņa vieglatlētikā Ogres stadionā komandu vērtējumā uzvarēja Igaunijas sportisti, izcīnot 276 punktus. Otrajā vietā ierindojās lietuvieši ar 275 punktiem, iešķērīgi apsteidzot gados jaunos Latvijas vieglatlētus, kas ieguva 247 punktus. Iepriecināja mūsu šķērpaži, kas guva dubultuzvaras gan vīriešu gan sieviešu konkurencē. Stabili meta Gatis Čakšs, visi seši metieni bija pāri 80 metriem, labākais – 84,56, kas bija arī viņa personīgais rekords. Pirmo reizi 80 metru atzīmi ar personīgo rekordu sasniedza Jānis Svens Grīva – 81,85 (attēlā).

Dāmu konkurencē dominēja Līna Mūze – 60,33 un Madara Palameika – 58,91. Augstvērtīgu rezultātu 800 metrus sasniedza Līga Velvere – 2:02,69. Pašu izcilāko rezultātu Prezidenta balvas izcīnā statistiku vērtējumā sasniedzis lietuviešu diska metējs Andruss Gudžuss – 68,41.

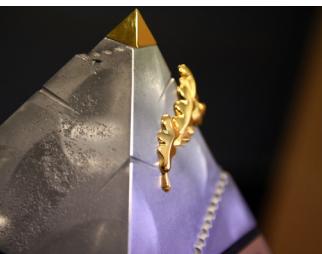
RALLIJKROSS

Ar sacensībām Heljesas trasē Zviedrijā sākas pasaules čempionāts rallijskrosā. Pirmajā posmā Supercar klasē pārliecinošu uzvaru izcīnīja mājinieks Johans Kristofersons. Abas pārējās vietas uz pjedestala ieguva viņa tautieši Matiass Ekstrēms un Antons Marklunds.

Sezonai pieteiktais Latvijas rallijskrosa pilots Jānis Baumanis sacīkstēs Zviedrijā nestartē, jo pandēmija ietekmējusi viņa sponsoru plānus. Pēc sacensībām Zviedrijā pasaules čempionāts turpinās ar diviem posmiem augusta pēdējās dienās Somijā. Savukārt piektais un sestais posms plānots 19. un 20. septembrī Biķernieku trasē Rīgā. Pašreizējais grafiks paredz pasaules čempionātā aizvadīt 10 posmus, pēdējais no kušiem plānots decembra vidū Nīrburgringā, Vācijā.

BRONZA EIROPAS ČEMPIONĀTĀ ROGANINGĀ

Ar Igaunijas sportistu triumfu Engures novadā noslēdzās 16. Eiropas čempionāts roganingā (komandu sacensības orientēšanās sportā), kas vienlaikus bija arī Latvijas čempionāts. Absolūtajā vērtējumā **bronzas** medaļas ieguva latvieši Zigmunds Bībers un Alberts Jasāns.

Kopš 2005. gada “Latvijas Gada balvu sportā” rīkoja “Igo Japiņa sporta aģentūra”, kas balvas nosaukumu esot reģistrējusi kā savu preču zīmi. Kā Latvijas Televīzijas sporta ziņās appgalvoja Saeimas Sporta apakškomisijas priekšsēdis Sandis Riekstiņš (JKP), Japiņš esot atteicies atstāt mantojumā turpmākajiem ceremonijas rīkotājiem gan balvu, gan tās nosaukumu. Latvijas Televīzija ziņo, ka jaunajā balvā žūrija būs daudz plašāka un liela ietekme būs līdzjutēju balsojumam. Balvas rīkošanai varēs pretendēt atklātā konkursā un uzvarētājs saņems financējumu pasākuma organizēšanai. Kā aģentūra LETA noskaidroja Latvijas Olimpiskajā komitejā, Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) devusi zaļo gaismu jaunās balvas konceptam.

DAŽOS VĀRDOS

* Viens no Latvijas vadošajiem riteņbraucējiem **Krists Neilands** pirmo reizi karjērā piedalīsies augsta prestiža daudzdienu velo-

Zigmunds Bībers un Alberts Jasāns uz goda pjedestāla

Sacensībās piedalījās 522 dažibnieki jeb 247 komandas no vairāk nekā 15 pasaules valstīm. Diemžēl daudzi favorīti nevarēja ierasties, jo to liedza epidemioloģiskā situācija viņu valstīs, taču cīņa par Eiropas čempionu titulu tik un tā bija sīva.

“LATVIJAS GADA BALVA SPORTĀ” TIKS AIZSTĀTA

ar “Trīs zvaigžņu balvu”, informē Latvijas Televīzijas Sporta ziņu redakcija.

braucienā *Tour de France*, kas startēja 29. augustā.

* Kontinentālās hokeja līgas (KHL) komanda **Rīgas Dinamo** 24. augustā Somijas pilsētā Imatrā aizvadīja pirmo oficiālo pārbaudes spēli, tiekoties ar vietējo *Kettera* komandu. Rezultāts 4:5 (bullīšos).

* Latvijas basketbolā pēc 26 gadu pārtraukuma atjaunota **kausa izcīņa**. Tajā piedalīsies 23 komandas no četrām līgām.

P. Karlsons

PAZINĀJUMI**LATVIJA**

Rīgas Evaņģēliskās draudzes aicinājums – 1. septembris Rugāju skolā: ari šogad palidzēsim Rugāju pirmklasniekiem (šogad sešiem bērniem) uzsākt skolas gaitas, dāvājot skolas somas un to saturu.

Aicinam visus atbalstīt šo projektu un ziedot, veicot pārskaitījumu uz draudzes kontu AS Swedbank konta Nr. LV10HABA0551027201713.

VĀCIJA

Minsterē, LCM, Salzmannstr. 152, 48159 Münster, 23. augustā plkst. 10:30 Vasaras dievkalpojums ar visu nepieciešamo pievardzību. Kalpos Lilija Tenhāgena. Pēc dievkalpojuma varēsim parunāties pie kafijas un līdzatnēsiem našķiem. Visi mīli gaidīti!